

L I E T U V I Ų
DIENOS

LITHUANIAN DAYS
OCTOBER 1967

JAUNIMO CENTRO STUDENTŲ ANSAMBLIS (CHICAGOJ)

1967 METAI, SPALIO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literatur Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Rita Medziukaitė-Bureika

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius
Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse /
Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois;
Vytautas Alf. Brazilius — Cleveland, Ohio —; Vladas
Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia,
Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Ur-
ban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto,
Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Boston, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New
York, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis; Chicago, Ill.
— A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland,
Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis,
Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Hollywood, Calif. — P.
Jasiukonis; Manchester, N. H. — K. Daugėla; Omaha,
Nebr. — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa — F. Ja-
kaitis, V. Gruzdis; Washington, D.C. — Photo Alda,
P. Labanauskas. CANADA: Hamilton, Ont. — A. Juraitis;
Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario —
J. Dvilaitis. AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P.
Sakalauskas, Vyt. Vasylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu
ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the
opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Die-
nų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais
atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter
published in Lithuanian Days magazine without sepe-
rate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, re-
dakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.

Manuscripts or other matter submitted for publication
in Lithuanian Days magazine will be edited at the dis-
cretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNI-
JOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama auto-
matiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas
prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja
laišku. / If subscription is to be discontinued at expi-
ration, notice to that effect should be sent; otherwise
it will renewed automatically. This policy accords with
the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai.

Single copy 65¢.

Prenumerata metams \$6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard

Hollywood, California 90029

Telefonas: 664-2910

SPALIS, 1967 METAI
Nr. 8 (177), XVIII metai

OCTOBER, 1967
Vol. XVIII, No. 8 (177)

TURINYS / CONTENTS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties MANIFESTAS.	3
JAV LB V-tos Tarybos sesija. Iliustruotas reportažas.	4
Ne šermenims, o Lietuvos prisikėlimui! Iš veiksmų konferencijos Washingtone.	6
V. Rociūnas, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas Clevelande.	7
Nelė Mazalaitė, Rožančiai.	8
V. Mykolaitis - Putinas, Penki eilėraščiai.	8-9
J. V., Lietuvos valstybingumo kelio beiėskant. L. F. Bičiulių studijų ir poilsio savaitė. 10	
Alė Rūta, "Taip giliai prasminga..." Apie A.Kezio, SJ, foto knygą.	14-15
KNYGOS IR AUTORAI.	16-17
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika.....	18-19
ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI Smulkioji kronika.	20

ENGLISH SECTION

President Johnson Speaks to American Nationality Groups.	21
In the Altar Shadows, by V. Mykolaitis-Putinas. Translation by M. Stark.	22
Soviet Inequalities.	23
Lithuanian History in Stamps. Part C. By A. Bernotas.	24
LITHUANIANS MAKE NEWS.	25
P. Mačiulis, Jie išėjo nebegrižtamai.	26
SPAUDOJ IR GYVENIME.	26

COVERS / VIRŠELIAI

Front Cover — Pirmas viršelio psl.

Jaunimo Centro Chicagoje studentų ansamb-
lis, įsikūręs prieš porą metų, dažnai dalyvauja
lietuvių parengimuose, atlikdamas tautinių šo-
kių programas.

Foto nuotraukoje matome ansamblio narius
Jaunimo Centro sodelyje prie laisvės paminklo.
Iš kairės: B. Balčiauskaitė, R. Pakeltytė, R. Jo-
nynaitė, D. Bakaitytė, R. Briedytė, A. Tamo-
šiūnaitė, D. Reklytė, R. Abromaitytė, S. Lišaus-
kas, L. Valaitis, J. Lišauskas, V. Jakštys, A.
Rauchas, R. Underys, V. Valaitis, A. Jonikas,
J. Šaulys, G. Bielskus, E. Kavaliūnaitė, R. Če-
saitė, A. Tamošiūnaitė, L. Pupelytė, R. Baraitė,
O. Javaitė, E. Bradūnaitė, A. Balčiauskaitė.

Foto Uosis Juodvalkis

Chicago's Youth Center FOLK DANCE EN-
SEMBLE, formed a few years ago, often parti-
cipates in Lithuanian programs.

The members of the Ensemble are pictured
at the Liberty Monument on the grounds of the
Youth Center, Chicago, Ill.

Back Cover — Paskutinis virš. psl.

Algimantas Kezys, SJ, yra vienas labiausiai
pasireiškusių lietuvių fotografų paskutiniuolu
metu. Jis yra surengęs eilę parodų lietuvių ir
amerikiečių visuomenei ir susilaukęs gerų kri-
tikos atsiliepimų.

Čia yra viena jo nuotraukų iš pernai išleisto
aplanko. 14-15 psl. spausdiname jų daugiau ir
Alės Rūtos rašinį apie A. Kezio, SJ knygą
"Photographs". 25 psl. dedame ištrauką iš
New York Times recenzijos.

Rev. Algimantas Kezys, SJ, a nationally
recognized Lithuanian photographer, has held
many exhibitions among Lithuanian and Ame-
rican audiences and has received favorable
critical reviews. A review in Lithuanian about
his recently published book is found on pages
14-15, and an excerpt from a book review, pub-
lished in the New York Times, on page 25.

JAV LB V Tarybos sesijos (rugsėjo 23-24 d. New Yorke) prezidiumas. Iš kairės: dr. A. Razma, pirmininko padėjėjas, dr. B. Matulionis — pirmininkas, T. Blinstrubas, pirm. padėjėjas, J. Gailiušytė — sekretorė.

Pranešėjas — Z. Dailidka, Kultūros Fondo pirmininkas.

Presiding officers of the V National Council of the Lithuanian American Community of the U.S.A. convention. More on pages 4-5, and 12-13.

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties

Manifestas

Lietuvių tauta, nuo senovės įsikūrusi prie Baltijos, tūkstantis du šimtai penkiasdešimt pirmaisiais metais karaliaus Mindaugo suvienyta į Lietuvos Karaliją šimtmečiais vaidino reikšmingą vaidmenį Europai.

Išaugusi Rusijos imperialistinė galybė ėmė brautis į Lietuvos žemes ir XVIII amžiaus pabaigoje užgrobė Lietuvą. Svetimųjų sprespauda nepalaužė lietuvių tautos. Sukilimai, knygnešiai, savanoriai, partizanai — vis tai lietuvių tautos kraujo ir gyvybių aukomis rašyti Lietuvos naujosios istorijos lapai.

Lietuvos Taryba, vykdydama lietuvių tautos valią būti laisva ir nepriklausoma, 1918 metų vasario 16 Vilniuje padarė šį nutarimą:

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniiais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vasario Šešioliktosios Akto 1920-jų m. 15 d. vienu balsu patvirtino laisvai išrinktas Lietuvos Steigiamasis Seimas. Šiuo Aktu atstatytąją Lietuvos nepriklausomybę pripažino tarptautinė valstybių bendruomenė, taip pat ir Sovietų Rusija, kuri 1920-jų liepos 12 d. Maskvoje su Lietuva pasirašyta taikos sutartimi

pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu.

Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas ir jos grįžimas į savarankiškų valstybių bendruomenę lietuvių tautai yra reikšmingiausias šio šimtmečio istorinis įvykis. Nepriklausomybės laikotarpis aki-

vaizdžiai liudija lietuvių tautos politinį subrendimą, ūkinį pažangumą ir kultūrinį kūrybingumą.

Lietuvos nepriklausomybė antrojo pasaulinio karo eigoje tapo Sovietų Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos samokslo auka. Sovietų Sąjunga, 1939 m. rugpiučio 23 d. ir rugsėjo 28 d. sudariusi slaptus, prieš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos nepriklausomybes atkreiptus sandėrius su hitlerine Vokietija, 1940-jų m. birželio 15 d. Lietuvą okupavo ir ją jėga bei klasta rugpiučio 3 d. įjungė į Sovietų Sąjungą, tuo būdu sulaužydama visas su Lietuva pasirašytas sutartis ir kitus savo tarptautinius įsipareigojimus.

Lietuvių tauta, minėdama Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukaktį,

— pareiškia visam pasauliui, visai žmonijai, savo draugams ir savo priešams, kad niekad nesutiks su Lietuvos pavergimu, kad Vasario Šešioliktosios Aktas yra šventas ir galutinis apsisprendimas laisvam ir nepriklausomam gyvenimui ir kad valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir tautos išlikimo sąlyga;

— kaltina Sovietų Sąjungą agresijos nusikaltimu, Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymu, Lietuvos gyventojų genocidiniu naikiniu ir rusinimu, kolonijiniu Lietuvos išnaudojimu, pagrindinių teisių bei laisvių Lietuvos žmonėms paneigimu ir reikalauja, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų iš Lietuvos savo kariuomenę, policiją ir administraciją;

— kreipiasi į laisvojo pasaulio vyriausybės ir parlamentus, kad pavartotų visas savo priemones Lietuvos nepriklausomybei atstatyti;

— šaukiasi į Jungtines Tautas, kad likviduotų Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą, ir žmonijos sąžinę, kad paremtų Lietuvos pastangas savo nepriklausomybei atstatyti.

Laisvieji lietuviai, pagarbiai didžiūdamiesi savo tautos ryžtu priešintis okupantui, lenkdami galvas prieš žuvusius Lietuvos laisvės kovoje, su pagarba prisimindami tautos atgimimo patriarchus ir Vasario Šešioliktosios Akto signatarus, turėdami pareigą ir laisvę kalbėti bei veikti už belaisvę savo tautą, vieningai siekia išlaisvinti Lietuvą iš sovietinės okupacijos ir 1968-šius — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 sukakties — metus skelbia *Lietuvos laisvės kovos metais*.

Nukelta į 6 puslapį

Rugsėjo 23-4 dienomis New Yorke vyko JAV Lietuvių Bendruomenės V-sios Tarybos sesija, į kurią atvyko beveik visi nariai (iš 37 išrinktų — 36), Apygardų pirmininkai (arba jų įgaliotieji) ir senosios centro valdybos nariai (5 iš 8-nių). Sesija buvo sušaukta New Yorko Statler Hilton viešbutyje; šeimininkai buvo New Yorko apygarda, kuriai vadovauja A. Vakselis.

Sesijos darbotvarkėje buvo senosios c. v. apyskaitiniai pranešimai, diskusijos dėl pranešimų ir naujų organų — LB tarybos prezidiumo, c. v. pirmininko, kontrolės komisijos, garbės teismo rinkimai ir žvilgsnis į tolimesnius LB uždavinius — Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50-ties metų jubiliejus (ref. dr. P. Vileišis, dr. B. Nemickas), ateinančių trejų metų darbai (ref. V. Kamantas), bei dabartinės (t. y. senosios) c. v. planas (ref. J. Jasaitis).

Suvažiavimą pradėjo prezidiumo pirm. V. Vovertas ir pakvietė tarti žodį N. Y. apyg. pirm. A.

Kalba naujai išrinktas JAV LB centro valdybos pirmininkas inž. Bronius Nainys. Sėdi pirmininko pavaduotojai Blinstrubas ir dr. Razma. Posėdžių pertraukos metu. Iš kairės: Bern. Brazdžionis, R. Kezys, kun. Sabataitis, Jūratė Gailiušytė ir J. Brazaitis.

JAV LB V-tos Tarybos sesija

Visos foto nuotraukos
Vytauto Maželio

LB Tarybos nariai sesijos metu. Pirmose eilėse matyti (iš kairės): dr. Kisielius, J. Smetona, dr. Butkus, dr. Majauskas, dr. Ambrozaitis, dr. A. Klimas, Arv. Barzdukas...

Prezidiumo sekretorė Jūra Gailiūšytė.

Executive Board members, presiding officers, and delegates during session of the V National Council of the Lithuanian American Community of the U.S.A., September 23-24, New York, N.Y. More on pages 12-13.

V Tarybos sesijos dalyviai iš kito šono. Iš dešinės: pirmoje eilėje — A. Mažeika, A. Budreckis, R. Kezys, S. Barzdukas, J. Bačiūnas, Vaclo. Sidzikauskas, kun. V. Zakarauskas.

Diskusijos dėl darbotvarkės. Kalba dr. Kriaučiūnas.

Pirmoje eilėje matyti losangeliečiai Juozas Kojelis ir Bern. Brazdžionis.

Vakselį. Po Lietuvos himno, kurį sugiedojo visi susirinkusieji, invokaciją paskaitė T. J. Borevičius, SJ. Tylos minute pagerbti mirusieji. Savo žodyje buv. tarybos prezidiumo pirm. V. Volertas priminė, jog veiklos sėkmė ir našumas glūdi ne atskirų asmenų užmojuose, bet visuotiname bendruomenės reikalų supratime. Išklė kūrybingumo ir aukos dvasios momentą.

Sveikinimų eilėje buvo PLB pirm. J. Bačiūnas, Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, Balfo pirm. kun. V. Martinkus, Rezoliucijoms Remti Komiteto vardu J. Kojelis, Lietuvių Fondo dr. A. Razma, Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas, Liet. Moterų Klubų fed. vardu V. Les-

kaitienė, Tautinės Sąjungos pirm. T. Blinstrubas, Liet. Teisininkų — J. Šlepetyš. Raštu sveikinimus atsiuntė Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas, vysk. V. Brizgys ir kt.

Po to V. Volertas, padėkojęs sveikintojams, buv. tarybos prezidiumui ir centro valdybai, pareiškė, jog senųjų orkanų terminas baigtas, ir vadovavimą jis atiduoda į susirinkusiųjų rankas. Pagal tradiciją, sesijai vadovauti pakviestas seniausias narys — dr. B. Matulionis, o sekretore — jauniausia — Jūra Gailiūšytė; savo talkininkais pirmininkas pakvietė T. Blinstrubą ir dr. A. Razmą.

Nukelta į 12 psl.

NE ŠERMENIMS, O LIETUVOS PRISIKĖLIMUI!

Politinė lietuvių konferencija Washingtono spalio 21-22 turėjo 4 posėdžius: *pirmame* svarstyta Lietuvos valstybės atstatymo 50-mečio sukakties programa (pirm. L. Šimutis, ref. V. Sidzikauskas, koreferantai — A. S. Bačkis, A. Budreckas, A. Rinkūnas, A. Rudis); *antrame* — bendradarbiavimas Lietuvos laisvinimo uždavinius vykdant (pirm. J. Bačiūnas, ref. — J. K. Valiūnas, koref. — A. Nasvytis, J. Puzinas, A. Rudis, J. Žmuidzinis); *trečiame* — laisvųjų lietuvių bendravimo su pavergtąja tauta problemos (pirm. V. Sidzikauskas, ref. — V. Vaitiekūnas, koref. — A. S. Bačkis, A. Nasvytis, A. Rudis); *ketvirtame* — manifesto paskelbimas, nutarimai (pirmininkavo ir manifestą pateikė Vliko pirm. J. K. Valiūnas, nutarimus komisijos vardu pateikė V. Vaitiekūnas).

Be to, organizacijų pirmininkai turėjo neformalų pasitarimą su laikraščių redaktoriais.

Konferenciją pradėdamas Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas pabrėžė, kad tai yra konferencija institucijų, kurioms lietuviai vienokiu ar kitokiu būdu patikėję savo gyvybinių reikalų atstovavimą ir jų gynimą. Pasveikino lietuvių laikraščių redaktorių, kurie pirmą kartą dalyvavo tokioje konferencijoje ne kaip stebėtojai, o kaip pilnateisiai jos dalyviai. Ir priminė, kad ši konferencija susirinko ką tik suėjęs 50-čiai metų nuo Lietuvos valstybės atstatymą lėmusios Lietuvių Konferencijos Vilniuje 1917 m. rugsėjo 18-22 d.

— Vadinamoji revoliucija, kurios sukaktis šiuo metu garsinama, iš tikrųjų buvo kontrrevoliucija, — kalbėjo Vliko pirmininkas:

“Visos pažangiosios revoliucijos griauja Bastilijas, atidaro kalėjimų vartus, skelbia žmonėms politines bei pilietines laisves ir teises. Bolševikinė kontrrevoliucija, kaip ir visos kontrrevoliucijos, buvo sukilimas prieš demokratiją. Tos kontrrevoliucijos atnešė komunistinę santvarką įsteigę gigantišką “Bastiliją” — neregėtos apimties tautų kalėjimą. Ir carinė Rusija buvo tautų kalėjimas, bet sovietinė Rusija tapo mažoms tautoms ir kapinynu. Jos genocidinis režimas išgubė iš gimtojo krašto dvidešimties metų biologinį tautos prieauklį — sunaikinti ar nutautinti Arktikos srityse bei tolimose Azijos erdvėse. Tūkstančiai lietuvių krito kovose, gindami savo artimuosius, savo namus, savo žemę nuo okupantų kolonizatorių. Jie mūsų tautos didvyriai. Karžygiai vra mums ir tie, kurie tėvynės ir tautos neišdavę išsilaikė gyvi savo žemėje.”

“Visuomenė laukia iš mūsų ne tik žodinio sutarimo, bet ir įkvepiančios veiklos”, — kalbėjo toliau Vliko pirmininkas. — Atskirai veikdami, nei vadovaujantieji veiksniai, nei visuomenė neįvykdys didžiųjų uždavinių.”

“Tikiu, kad šios istorinės konferencijos dalyviai kalba pusantro milijono lietuvių laisvajame pasaulyje ir daugiau kaip pusterčio milijono lietuvių pavergtose tėvynėje vardu. Kvislingai, kaip Sniečkus, Maniušis, gal būtų kalba 80-ties tūkstančių Lietuvai šandien suregistruotų tikrų ar menamų komunistų vardu. Jei jie mums prieštarauja, tai teiseina iš Lietuvos sovietinė kariuomenė, čekistai, ir tada tegu išdrįsta išgirsti lietuvių tautos valią, pareiškiamą, jei reikia, net ir neutralių valstybių atstovų akivaizdoje. Mes

pareiškiame, kad nepriklausomybės ir tautinės kultūros lietuvių niekuomet neišsižadės. Ne šermenims, o Lietuvos prisikėlimui esam pasiruošę. Tai perteikti visam pasauliui ir yra šios konferencijos tikslas.”

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties

KONFERENCIJA,

dalyvaujant Lietuvos Diplomatinių Tarnybų, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Lietuvos Laisvės Komiteto, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Amerikos Lietuvių Tarybos ir lietuvių spaudos atstovams, susirinkusi 1967 m. spalio 21-22 d. Washingtono, D. C., apsvarsčiusi Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties programą, bendradarbiavimą Lietuvos laisvinimo uždavinius vykdant ir laisvųjų lietuvių bendravimą su pavergtąja tauta klausimus,

(1) Priėmė Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 50 metų sukakties Manifestą ir paskelbė 1968-tus, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties metus *Lietuvos laisvės kovos metais*.

(2) Sutarė vieningai remti Jungtinį Lėšų Telkimo Fondą, sudarytą specialiai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties programai vykdyti;

(3) Veiksnių bendradarbiavimui stiprinti ir aktualiems laisvinimo klausimams vieningai spręsti bei vykdyti konferencija sutarė bent kartą per metus kviešti Amerikos Lietuvių Tarybos, Bendruomenės, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto konferencijas ir įpareigojo minėtas institucijas jose dalyvauti. Konferenciją gali kviešti bet kuri institucija, kuri turi bendro sutarimo reikalingų klausimų;

(4) Didžiai vertindama spaudos vaidmenį Lietuvos laisvės kovoj, konferencija pritarė Vliko iniciatyvai įjungti lietuvišką spaudą į veiksmų bendras konferencijas ir atkreipė atskirų veiksmų dėmesį į reikalą ko glaudžiau bendradarbiauti su spauda, kad jos atstovai būtų tiksliai informuoti ir kad tuo būdu palengvintų spaudai formuoti viešąją nuomonę Lietuvos interesų linkme;

(5) Turėdama prieš akis paskutiniu laiku sustiprintas sovietų pastangas demonstruoti okupuotą Lietuvą kaip sovietinę respubliką ir tuo būdu pripratinti viešąją opinią prie aneksuotos Lietuvos fakto ir įtikinti laisvuosius lietuvius, kad ir “daugiatautėje” Sovietų Sąjungoje lietuvių tauta yra kūrybiškai laisva, konferencija: (a) pabrėžė tautinį susiklausymą laisvųjų lietuvių bendravimo su pavergtąja tauta klausimais, (b) pripažino lietuviškų požiūriu klaidinga ir Lietuvos bylai žalinga bendravimo praktika, atremtą teigimais, kad esamomis sąlygomis nepriklausomybės siekimas tampa antraeiliu, (c) pabrėžė, kad tautinė gyvybė ir valstybinė nepriklausomybė yra neišskiriami dalykai, (d) apgailestavo patriotinio ekstremizmo apraiškas, gilinančias nevieningumą, užuot skatinusias vieningo nusistatymo pastangas, ir (e) pavedė Vlikui konkrečiai išplėtoti 1966 m. sausio 22 d. Clevelando konferencijos sutartus bendravimo principus;

(6) Konferencija pasiuntė sveikinimo telegramas prezidentui Johnsonui, valstybės sekretoriui Ruskui, kitų laisvųjų valstybių vyriausybėms ir įžymiesiems Lietuvos draugams.

WASHINGTONO KONFERENCIJOS DALYVIAI

Lietuvos Diplomatinių Tarnybų atstovai:

Stasys Bačkis, Petras Daužvardis, Juozas Kajeckas, Anicetas Simutis, Juozas Žmuidzinis;

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo (Vliko) Komiteto atstovai:

Juozas Audėnas, Algirdas Budreckis, Bronius Nemickas, Jackus Sonda (kartu ir “Keleivio” red.), Prans Vainauskas, Juozas Kęstutis Valiūnas;

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai:

Juozas Bačiūnas, Arvydas Barzdukas, Stasys Barzdukas, Jūra Gailiušytė, Juozas Kapočius, Milda Ltnkauskienė, Alfonsas Mikulskis, Bronius Nainys, Algirdas Nasvytis, Antanas Rinkūnas, Julius Staniškis;

Amerikos Lietuvių Tarybos (Alto) atstovai:

Eugenijus Bartkus, Teodoras Blinstrubas, Antanas Rudis, Kazys Šidlauskas, Vladas Šimaitis, Leonardas Šimutis, Mykolas Vaidyla (kartu ir “Sandaros” red.);

Lietuvos Laisvės Komiteto atstovai:

Jonas Puzinas, Vaclovas Sidzikauskas, Vytautas Vaitiekūnas;

Lietuvių laikraščių redaktoriai:

Kornelijus Bučmys — Darbininkas, Pranas Garšva — Draugas, Juozas Girnius — Aidai, Jonas Kardelis — Nepr. Lietuva, P. Gaida — Tėviškės žiburiai, Valerijonas Šimkus — Laisvoji Lietuva, (Keleivio ir Sandaros redaktoriai išvardinti Vliko ir Alto sąrašuose; Liet. Dienų red. buvo kvieistas, bet negalėjo dalyvauti).

Viso konferencijoje dalyvavo 38 asmenys su sprendžiamuoju balsu ir keliolika svečių.

MANIFESTAS...

Atkelta iš 3 puslapio

Nors Lietuvos laisvės kova eina nuo pat pirmųjų sovietinės okupacijos dienų, *Lietuvos laisvės kovos metai* turi ypatingai suveiksminti visų laisvųjų lietuvių jėgas Vasario Šešioliktosios Akto galiai atstatyti. Lietuvių tautos laisvės kova prieš carinės Rusijos priespaudą buvo vainikuota Vasario Šešioliktosios Akto. Lietuvių tautos sutelktinės jėgos prieš sovietinės Rusijos okupaciją laimės Lietuvai Vasario Šešioliktosios Akto galios atstatymą.

Tautų išsilaisvinimas gaivalingai veržiasi iš vakarų ir rytų, iš pietų ir šiaurės. Ir Lietuvos išsilaisvinimo, gyvo visoje tautoje, nepajėgs sulaukyti rusiškojo bolševizmo priespauda.

Žmonijos pažangoje laisvė — galingesnė už priespaudą.

Tegyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva!

Washingtonas, 1967 spalio 22 d.

Lietuvos Respublikos Diplomatinė Tarnyba:
Min. Stasys Lozoraitis, Diplomatinės šefas.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas:
Dr. Kęstutis J. Valiūnas, pirmininkas

Lietuvos Laisvės Komitetas:
Min. Vaclovas Sidzikauskas, pirmininkas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė:
Juozas Bačiūnas, pirmininkas

Amerikos Lietuvių Taryba:
Antanas Rudis, pirmininkas

JAV Lietuvių Bendruomenė:
Bronius Nainys, pirmininkas

Kanados Lietuvių Bendruomenė:
Antanas Rinkūnas, pirmininkas

"TELKTI IŠEIVIJOS FIZINES IR DVASINES JĖGAS..."

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas Clevelande

Šeštasis Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavimas, įvykęs rugsėjo 2-3 dienomis Clevelande, praėjo reikšmingų sukačių ženkle: 50 metų nuo Amerikos lietuvių daktarų draugijos įsteigimo (1913), Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų išvakarės, 10 metų nuo Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos atkūrimo ir 300 metų nuo pirmojo lietuvių gydytojo įsikūrimo New Yorke.

Šiame sukačiavime dalyvavo arti šimtinės lietuvių

Komiteto pirm. L. Valiukas, laikr. "Dirva", Jaunimo Dainavos stovykla ir kt.

Veiklūs lietuviškuose reikaluose

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga yra stipri profesinė organizacija, kuriai priklauso apie 650 narių, iš kurių apie 500 vien Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Mūsų gydytojai, būdami puikūs savo sričių specialistai, nuoširdžiai reiškiasi ir lietuviškoje veikloje. Paminėsime tik keletą. Dr. A. Razmos ir kitų lietuvių gydytojų pradėtas organizuoti Lietuvių Fondas jau artėja prie pusės milijono pagrindinio kapitalo; gydytojų dosnumą jaučia ir mūsų bendrinės organizacijos kaip Balfas, Altas, Vlikas ir kitokie ideologiniai bei kultūriniai sambūriai. Viena Ohio lietuvių gydytojų draugija kultūrinėms premijoms yra paskyrusi jau 10 tūkstančių dolerių. Gydytojai dalyvauja ir pačiame organizacijų darbe.

PLGS-ga apjungia tiksliai lietuvių kilmės gydytojus, gyvenančius laisvajame pasaulyje. Jos tikslas nėra vien profesinis. Lietuviai gydytojai gyvai reaguoja ir įvairius socialinius, kultūrinius bei politiniusėjimus mūsų gyvenime. Būdami tvirtai nusistatę išlaikyti tautinę kultūrą, aiškiai pasisako už Nepriklausomybės atstatymą ir gyvos bei sveikos tautos išlaikymą tremty.

Tokios deklaratyvinės mintys aiškiai atsispindėjo ir Ohio lietuvių gydytojų draugijos pirm. ir dabartinio PLGS-gos pirmininko dr. Henriko Brazaičio žody. "Turime lais-

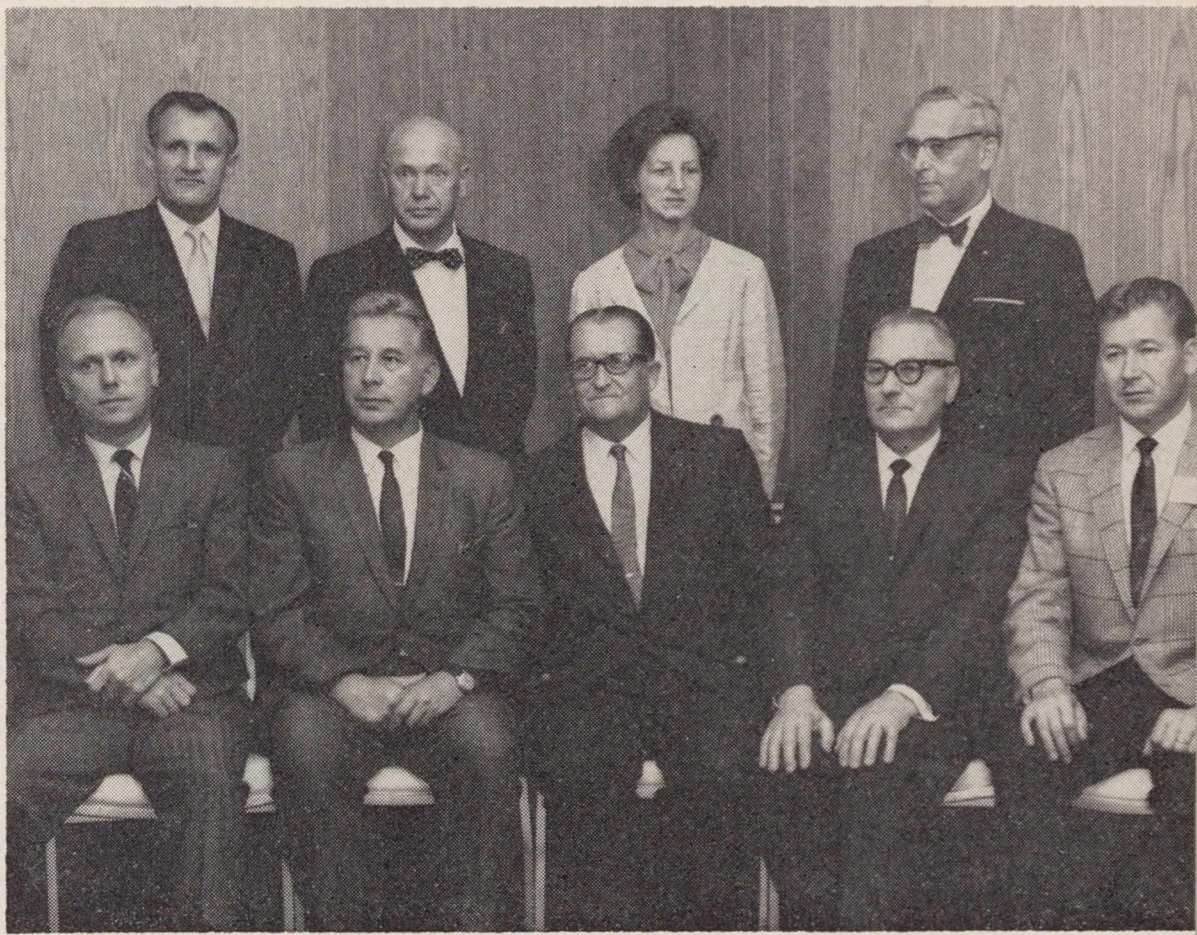

Dr. S. Budrys, Chicago, Illinois, buvęs PLGS pirmininkas.

daktarų ir beveik antra tiek jų žmonių ir šeimos narių. Suvažiavusius žodžiu pasveikino PLB pirm. J. Bačiūnas, prel. J. Balkūnas — Vliko vardu, dr. G. Balukas — Lietuvių Fondo vardu; raštu — gen. konsulas P. Daužvardis, JAV LB cv pirm. J. Jasaitis, Voice of America — P. Labanauskas, Rezoliucijų

Ohio lietuvių gydytojų žmonių pagalbinio vieneto vadovės M. Lenkauskienė ir D. Eidimtienė suvažiavimo dalyvėms surengė eilę kultūrinių pramogų. Čia matome dalį dalyvių, lankančių Clevelando meno muziejų; vadovavo dailininkas Mindaugas Nasvytis (vidury).

Visos nuotraukos V. Plodžinsko

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos naujoji valdyba: I eilėje iš kairės — Dr. D. Degesys, dr. A. Paškevičius, dr. H. Brazaitis, pirm., prof. dr. J. Meškauskas, E. Lenkauskas; II-je eilėje: dr. J. Valaitis, dr. J. Balčiūnas, dr. O. Gustainienė, dr. V. Paprockas.

vam pasauliui skelbti kaip klaida ir smurtu buvo panaikinta Lietuvos valstybė; telkti išeivijos fizines ir dvasines jėgas Lietuvos laisvės atstatymui", kalbėjo pirmininkas. "Mes čia, svetimajame krašte išsi-sklaidę, taip pat susiduriame su nemažais tautos išsilaikymo pavojais. Neišpasakytas perteklius taip vadinamos politinės laisvės asimiliuoja ir virškina visas tautas. Norėdami šiai asimiliacijai atsispirti ir jos pavojus sulaikyti, ne tik kad turime patys tvirtai apsispręsti už lietuvišką idėją, bet dargi kreipti ypatingą dėmesį į mūsų priaugančią kartą, į savo jaunuomenę. Venkime jaunuomenę skaldančių, kiršinančių bei demoralizuojančių veiksmų. Auklėkime jaunimą mylėti savo kraštą ir kiekviename lietuvių matyti savo tautos brolių". Toliau dr. Brazaitis kvietė į vienybę ir "grupių savitarpio neapvaldomiems ginčams paskelbti moratoriumą iki tol, kol lietuvis tvirtai atsistos savo gimtosios laisvos žemės sienų sargyboje."

Paskaitos ir simpoziumai

Dr. Stasys Budrys, buv. PLGS pirm., savo kadencijos baigiamajame žody priminė Amerikos lietuvių gydytojų draugijų istoriją ir lietuvių gydytojų atliktus darbus tautos ir valstybės labui.

Pirmąją suvažiavimo dieną dr. Šaulys kalbėjo apie mediciną dabartinėje Lietuvoje, o dr. V. Paprockas apie išvaizdą ir asmenybę. Suvažiavimo pabaigoje įvyko aktualus simpoziumas apie aukštą kraujo spaudimą. Jame dalyvavo prof. dr. J. Meškauskas, dr. A. Kisieličius,

dr. G. Balukas, dr. J. Valaitis, dr. M. Eimontas, dr. V. Bergas. Moderatoriumi buvo dr. A. Kisieličius. Į paskaitas buvo kviečiama ir visa lietuviškoji visuomenė.

Prieš 300 metų...

Su pasididžiavimu lietuviai gydytojai pristatė visuomenei lietuvių

Dr. Henrikas Brazaitis, naujasis Pasaulio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas.

Scenes from the convention of World Association of Lithuanian Physicians and Surgeons, Cleveland, Ohio.

daktaro Alexander Carolus Kursius-Curtius disertaciją, apgintą 1662 metais Leideno universitete Olandijoje. Disertacija, kurios du egzemplioriai yra išlikę (vienas Leideno universitete ir antrasis — britų muzėjuje Londone) buvo iš lotynų kalbos išversta į anglų ir lietuvių kalbas ir išleista atskiru leidiniu. Disertacija "apie inkstų ir šlapimo Nukelta į 17 psl.

Rožančiai

Pasakau taip paprastai — Spalių rožančius — ir pajuntu delną pilną mažų skaudėjimų, tarytum leidžiu per pirštus rožančių, padarytą iš spalių, iš kietų ir aštrių.

Man vaidenosi jie ne kartą — karšti ir kvepiantys — lino palikimas, lino šarvai, jie negali nepašvilpti iš tolo, kad atsisuktum, nes jie yra pilni pasakų. Nes ar negyvena jie įvairių nuotykingą amžių, ar nebūna jie padžiauti vaiduoklių, sušalusiu baidyklėlių, mėgstamose vietose — pirtyse? Ir visi žino, kad pasakų atsargos, kaip sandėliuose, yra sukrautos jaujose? O, spaliai, kaip dažnai net miesto kvėpavimas yra panašus į jų kvapą — negali apsilenkti su atsiminimais — tačiau šie spaliai yra kitokie.

Jie yra visi liūdni rudenys.

Jie yra visos perdegusios žvakės.

Jie yra kitokie, kaip viskas, yra pakitę mūsų šalyje, viskas sulaužyta, tarytum min tubų — širdis, ir giesmė, ir malda. Ir drąsa. Ir gyvenimas.

Ir aš laikau rankose netikėjimo rožančių: aš skaičiuoju kaip Jobas tikrai nelaimės, ir neužtenka poterėlių: visą žemės kamuolį gali apjuosti kelis kartus, jeigu sudėsi skundus kiekvieno žmogaus, — mūsų žmogaus. Ir daiktų: aidus užgesintų varpų, jų urzgimą, kaip vergų, kuriems ištraukė liežuvį. Ir dejavimus gulinčiųjų nežinomuose kapuose, kurių nedrįsta atverti jų artimieji. Ir šunų lojimą, ir gyvulių baubimą — o, Viešpatie, viskas yra sudėta į šį rožančių. Ir kiekvienas piršto krustelėjimas duria — bet aš negaliu nekalbėti.

Ir kur Tu, litanijos Karalienė, Motina mūsų, kuri žiemai žadėjai gegužį, kuri raminai prieš ateinančius speigus alkanus ir menku apdaru pridengtus, kur esi, kame klaidžioji, varinėjama nuo akmens prie akmens? Ar gali būti, kad mūsų žemės jaunieji nepažįsta Tavęs — kaip yra skelbiama — kad senieji neberanda Tavęs bažnyčiose, tokios jos yra išretėjusios, kaip žmonės maro metu? Ar esi kaip sėkla, nematoma, tačiau pasėta, turinti ilgai augti, kol bus pastebėta, tegalinti pražydyti, kai bus ieškomas daigas? Ar esi Šiluvoje? Ar Girkalnyje? Vilniuje Pažaislyje? Ar Skiemonyse? Ar mano parapijos miško grožybėje — Erškėtupėje?

Ne, Tu neilsi, Tu vaikštai — žinau — kiekvienas mano alsavimas, kaip ir milijonų išvartų, ir ten likusiųjų — skelbia: mes žinom, kad Tu be sustojimo lankai ir teiki dovanas. Tu išardytose, paslėptose kapinėse apverki žuvusius, Tu išaugini iškirsto miško

našlaičius medžius, Tu atbrėži savo kojų pirštais ežias kiekvienos sodybos, dabar suldytos į pragarinį vienetą, kaip priešai nori sutirpdyti ir žmonių sielas.

Tu nuramini praeidama, ir kačiuką, ir veršelį, vienintelį baudžiauninko turtą, Tu jų pasėlius saugai toje delno didumo dirvoje, Tu aplankai buvusias bažnyčias, tarsi ligočius ir gražini sveikatą, Tu skelbi bitėms žiemos miegę, kad jų gentkartės augina vašką palaimintoms žvakėms.

Tu palieti susidėvėjusį, sumelstą rožančių senutės, kuriai niekas nepadovanos naujo, ir sutvirtini jį. T

Tu praskleidi raudoną melo miglą nuo rožių sodo jauniems, ir jie, nesuprasdami, pajunta ilgesį, kurio pasaulis nenuramina, — Tu esi mano pavergtoje žemėje, o, Motina, o, Karalienė, o, nuostabūs dvasios troškulio šulinys!

Tu esi ten, tikiu, nes kitaip jie nepajėgtų gyventi.

Ir suklumpu nusižeminus — atleisk mano mažus raudojimus, ką reiškia mano smulkus spalinis rožančius, nes regiu, Tavo rankose yra erškėtinis: iš spyglių, kurie vainikavo Tavo Sūnaus kančią. Už mus, už visus Tavo žemiškus vaikus.

Sveika Marija!

Nelė Mazalaitė

~~~~~

□ □

Spausdiname pluoštą V. Mykolaičio-Putino eilėraščių, kuriuose poetas vienokiais ar kitokiais simboliais reiškia poeto dalia minioje, poeto-žmogaus priverstiną dvideidiškumą kaukę sovietinėje santvarkoje, žmogaus-asmenis prievartavimą diktatūroje ir paskutiniuose dviejuose — masinį kūno ir dvasios genocidą komunistinėje santvarkoje ir išsivadavimą iš jo — mirtį.

Tai yra dalelė tos rezistencinės kūrybos, kurią paliko mūsų didysis kūrėjas, laisvai pasirinkęs bolševikinį-tarybinį kalėjimą ir praleidęs jame daugiau negu 20 paskutiniųjų gyvenimo metų. Vieną savo pastarųjų poezijos rinkinių jis taip pat pavadino to kalėjimo "Langu", pro kurio grotas jis (kaip ir visa tauta) tegalėjo veizėti į pasaulį. Iš "Lango" yra paimti pirmieji trys eilėraščiai. Kiti du okup. Lietuvoje nespausdinti; jie laisvąjį pasaulį pasiekė tik po autoriaus mirties.

Tų dviejų eilėraščių vardai yra savotiška transkripcija motto, kurį Fr. Šileris pavartojo savo "Giesmėj apie varpą"; tą motto — varpų kalbą — Vivos voco, Mortuos plango, Fulgura frango (Gyvuosius šaukiu, mirusius apverkiu, žaibus laužau) Šileris buvo paėmęs nuo Sihaffhauseno katedros didžiojo varpo. Putinas gi panaudojo dvi pirmąsias posakio dalis, reikšmingai jas pakeisdamas savo sumanytajai temai: Vivos plango — gyvuosius apverkiu, Mortuos voco — mirusius šaukiu.

Šie eilėraščiai vargu reikalingi komentarų — juose (ypač pirmajame) su tokia kūrybine jėga ir tokiu atviru žodžiu autorius smerkia komunizmo vykdytojus, ko nėra padarę laisvajame pasaulyje labiausiai išgarsintieji anti-sovietiniai rašytojai.

□ □

V. Mykolaitis-Putinas

II.

(Iš ciklo "Bodlero temomis")

Padangėj, poete, skraidai kaip erelis,
I saulę ištiesęs galingus sparnus.
Tu sveikini audrą ir šaulio nepaisai —
Dangaus pirmagimis sūnus.

O nutremtas žemėn į klegančią minią,
Kaip žengt, ką sakyti, nežinai.
Pakelt aukštyn galvą, aukštyn išsitiesti
Tau kliudo tie patys sparnai.

• • •

Šalin!

Nemėgstu išglebimo,
Nemėgstu stuburo lankstaus!
Ir nuo kiekvieno palaižūno
Abuoja panieka dangstaus.

O pats esu toje pagairėj
Kaip vėjo blaškomas žilvitis.
Ak, kaip sunku palaužti širdį —
Čia vėl maištauti, čia lankstyti.

Ir aš savęs nebekenčiu
Kaip to niekingo palaižūno.
Bet būk man, drauge, atlaidus.
Many du nuožmūs priešai tūno.

Š O K Ė J A S

Garsus dirigentas
Ir mažas šokėjas,
Iš kažkur į didelę sceną atėjęs.

Dirigentas:

Aš grosiu tau vieną vienintelį šokį.
Tą šokį gerai išiminki
Ir kito ieškot nemėginki.
Ir nieko daugiau negalvoki,
Tik šoki ir šoki, ir šoki.
Gal būt, kad apsvaigs tau galva
Ir scenoj priges žiburiai, —
Tu nieko neboki,
Tik šoki ir šoki.

O kuomet ims brėkšti jau naujas rytas,
Ir tu būsi kitas.
Bet šiandien tu nieko daugiau negalvoki,
Tik šoki, tik šoki
Tą vieną vienintelį šokį.

Šokėjas:

Gera. Mudu esam abu pasirengę.
Tegu tą užuolaidą juodą nudengia!
Užgrok man Sen-Sanso
Danse Macabre.

Vivos plango

(Gyvuosius apverkiu)

Per bedugnes ir kalnus
Jūs žengiat kaip gigantai,
Išnardote marias
Ir kylat į padanges,
Ir spiaudot ugnimi,
Ir vemiate siera,
Ir Dievo žemėj jums nėra,
Gyvieji!

Vieni kaip viešpačiai,
Kiti — vergai,
Visi rūstaus likimo sūnūs,
Kerštu pritvinusia dvasia.
Ir Kaino ženklas kaktose,
Ir ta pati klaiki dalia —
Kentėt apgaulėj ir mele.
Ir žūti keikiant žydrą dangų.
Vivos plango.

Rūsčių dienų kerštingi sūnūs,
Nepalaimos herojai,
Visais keliais, visom kryptim
Su juoda prievartos mintim
Jūs žengiat nuožmūs ir pikti,
Likimo baimės pasmerkti.
Kur krinta jūs šešėlis,
Ten džiūsta skaičios gėlės.
Po švinine jūs koja
Kantrus akmuo vaitoja.
Nuo jūs burnų nuodingo kvapo
Vaiduokliai keliai iš kapo.
Klaikiam šios žemės pragare
Jūs trypiat sėkla nemaria
Ir žydit apgauliais žiedais
Ir nokstat dvokiančiais nuodais,
Tvaiku to melo ir žabangų.
Vivos plango.

Jūs žengiate į sostus
Ir minate altorius
Nuo jūs įstatymo sugriuvo
Ir nuodėmės, ir doros;
Karūnos niekšų valiai,
O dulkėse karaliai.
Ir tribunoluos išdidžiai
Teisiuosius smerkia žmogžudžiai.
Ir sūnūs nebeverkia,
Jei mirtį motiną pasmerkia:
Nereikalinga ir tuščia
Žmogaus paniekinto kančia.
Ir vakaruos užgėso saulė —
Vien piktas melas ir apgaulė.
Pakalnėj žiežirbos sumirgo,
Praskrido raitelis ant žirgo,
Ir dalgis sutemoj sužvango.
Vivos plango.

Žėruoja plačios aikštės,
Liepsnoja kaitrūs laužai,
Suplūdo pilkos minios
Jums garbę atiduoti,
Valdovai!
Jau aukurus sukrovę,
Žyniai jums gieda šlovę,
Ir gatvių dulkėse sukniubę,
Jums vapa maldą skubią
Ir vergiškai ekstazėj žada
Bučiuoti jūsų padą.

Vincas Mykolaitis-Putinas

Piešė S. Valiuvienė

Ir džiugauja tironai
Ir budelių gauja,
Ir žemė žėri jau raudonai
Kraujuos ir ugnyje,
Ir švenčia piūtį pabaigtuvių
Minia vergų ir paleistuvių
Naktovidžio naktiniam tango.
Vivos plango.

Ir mes, ir mes, kur kenčiame,
Pilkieji milijonai,
Ar didmiesty ar kaime,
Su rūpesčiu ir baime,
Vieni vergijoje užguiti,
Neišmintingam lūkesty kiti
Sukniubę.

O iš rasotų rūsių
(Ir mes, ir mes ten būsim)
Per naktį juodą nykią
Kažkas likimą keikia,
Kažkam numirti reikia.
Bedugnėj skausmo sielvartingo
Gyvenimas kaip lašas dingio
Už geležim apkalto lango.
Vivos plango.

Mortuos voco

(Mirusius šaukiu)

Dabar einu į didžią tylumą,
Į tylumą palaimintą ir didžią,
Ir į calūno juodo minkštą drobę
Naktis visų mūs sielvartus suglobia.
Einu į laisvę, didelę ir plačią,
Kuri priims mane, kaip lauk tą svečią.

Pro pilkus sutemų rūkus
Einu pas brolius ir draugus,
Bet tolyje dar bokštuos gaudžia
Ir dega vakarinės žaros,
Ir vėl krūtinėja gėla maudžia,
Širdyj pagieža ir aitra.
Ne viskas sutemose žuvo:
Šiltu krauju širdis pasruvo
Ir prievartai paklusti neišmoko.
Mortuos voco!

Šaukiu aš jus visus iš kapinynų,
Iš pakelės duobių ir griovių,
Iš molio, dumblo ir smėlynų,
Ir iš visų mirties vietovių:
Pakilkit griaučių šiurpūs milijonai,
Garbingieji pulkai ir legionai,
Ir tų, kurie nuo šalčio ir nuo bado
Pūgų simfonijoje mirtį rado,
Ir tie, kurie už laisvę tokią mirtį
Dulėja nukankinti.

Pakilkite išniekinti,
Subiauroti, apluošinti,
Su aimanomis ir klyksmais,
Su budelių girta gauja,
Kuri žibintų žaroje
Ant jūsų kapo spiaudėsi ir šoko.
Mortuos voco!

Bet tyli kapinyno tamsios kalvos,
Nekyla niekas iš drėgnos duobės,
Ramybėj miega griaučių plikos galvos.
Jų sapno niekas niekad neįsėpės,
Kaip niekas neįsėpės kančios
Prasmės, nei galo, nei pradžios.
Ir viską saugo paslaptis,
Kaip ta šiurpi, tyli naktis.
Ir eis gyvieji per tą buitį klaikią
Su gėla amžina, gilia;
Visiems, visiems keliu tuo eiti reikia,
O grįžti niekam nevalia.

Negrišiu jau nė aš į saulės dieną
Iš tos juodos nakties,
Tik pakelėj pro varpučio velėną
Gal ranką kas išties
Ir tars: Eiva drauge į gilumą,
Į didžią šventą tylumą,
Kur ašarų nebus, nė veido juoko.
Mortuos voco.

Ir aš einu į tylumą,
Palaimintą ir didžią.
Einu per aukštą siaurą tiltą
Į naktį kvepiančią ir šiltą,
Kur juda žvaigždžių milijonai,
Pulkų pulkai ir legionai.
Ir mano tako staigų vingį
Nužymi ruožai spindulingi.

Naktis gera, naktis kaip motina
Jautri, išpėjanti, dosni,
Paguodžia ir pasotina,
Kai jos viešnagėn pareini.
Ir aš pavargęs parėjau
Ir klaidžiot nebenoriu jau
Aštriais, įdegintais keliais,
Impregnuotais saulės spinduliais.
Ir sako ji: "Lik čia, sūnau, —
Aš tavo sielvartą žinau."

Ir aš lieku. Kantriai vilkta
Sunki gyvenimo našta
Kaip varpa svyranti prinoko.
Mortuos voco.

Bendras Liet. Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitės dalyvių vaizdas.

LIETUVOS VALSTYBINGUMO KELIO BEIŠKANT

Lietuvių Fronto Bičiulių centro valdybos suorganizuota bendrinė studijų ir poilsio savaitė įvyko lietuviškoje Dainavoje rugpjūčio 13-20 dienomis. Paskaitos, simpoziumai, diskusijos ir visa kita sukosi apie pagrindinę studijų savaitės temą — **Lietuvos valstybingumo kelias**. Savaitės dienomis auditoriją sudarydavo iki 80 dalyvių; savaitgalis sutraukė per 200 LFB sąjūdžio narių bei svečių.

Studijų savaitė pradėta tautinės vėliavos pakėlimu, Lietuvos himnu ir LFB cv pirmininko V. Galvydžio žodžiu. Šv. Mišias stovyklos kopyčioje atlikė prel. A. Bačkis, kviesdamas į vieningą kovą už Lietuvos laisvę.

Rugp. 14 paskaitą **Lietuvos problema ir diplomatinė tarnyba** skaitė dr. S. Bačkis (iš Washington, D.C.) Lietuvos reikalui didžiausias smūgis būtų, jei JAV pripažintų Lietuvos okupaciją. Bet tokių ženklų nesimato. Blogiau, kad Lietuvos diplomatinės pareigūnai sensta, o pakaito nematyti. Pavojinga mintis siekti Lietuvai satelitinio statuso.

Tokios pagrindinės paskaitos mintys.

Juozas Kojelis Rugp. 15 d. kalbėjo apie **Jėgų derinimą kovoje dėl Lietuvos laisvės**. Pagal prelegentą jėgų suderinimui labiausiai kliudo

sustingusi laisvinimo veiksmų struktūra, aiškiai definuotų tikslų ir strategijos neturėjimas, veiksmų ir spaudos lokališkumas ir tuščia asmenų bei kolektyvų ambicija. Lietuvos bylos Jungtinėse Tautose iškėlimo pastangos galėtų (ir turėtų) sujungti visų geros valios lietuvių jėgas.

Lietuvos laisvės galimybės temą nagrinėjo dr. J. Kazickas rugp. 16. Stalino laikotarpio tikslų sovietai šiandien siekia kitais metodais: gudrumu, vilionėmis ir apgaule. Europos ir Amerikos liberalai talkina savių ekspansinei politikai. Tačiau ir pačioje sovietijoje žmogus ima ilgėtis ir jau po truputį reikalauti laisvės. Ypatingai stiprios laisvės aspiracijos Lietuvoje. Pasaulio politikos dinamizmas artina laisvės dieną rytų Europai, o kartu ir Lietuvai. Kovoje už valstybinę nepriklausomybę pavergtos Lietuvos žmonės daug tikisi iš laisvųjų lietuvių.

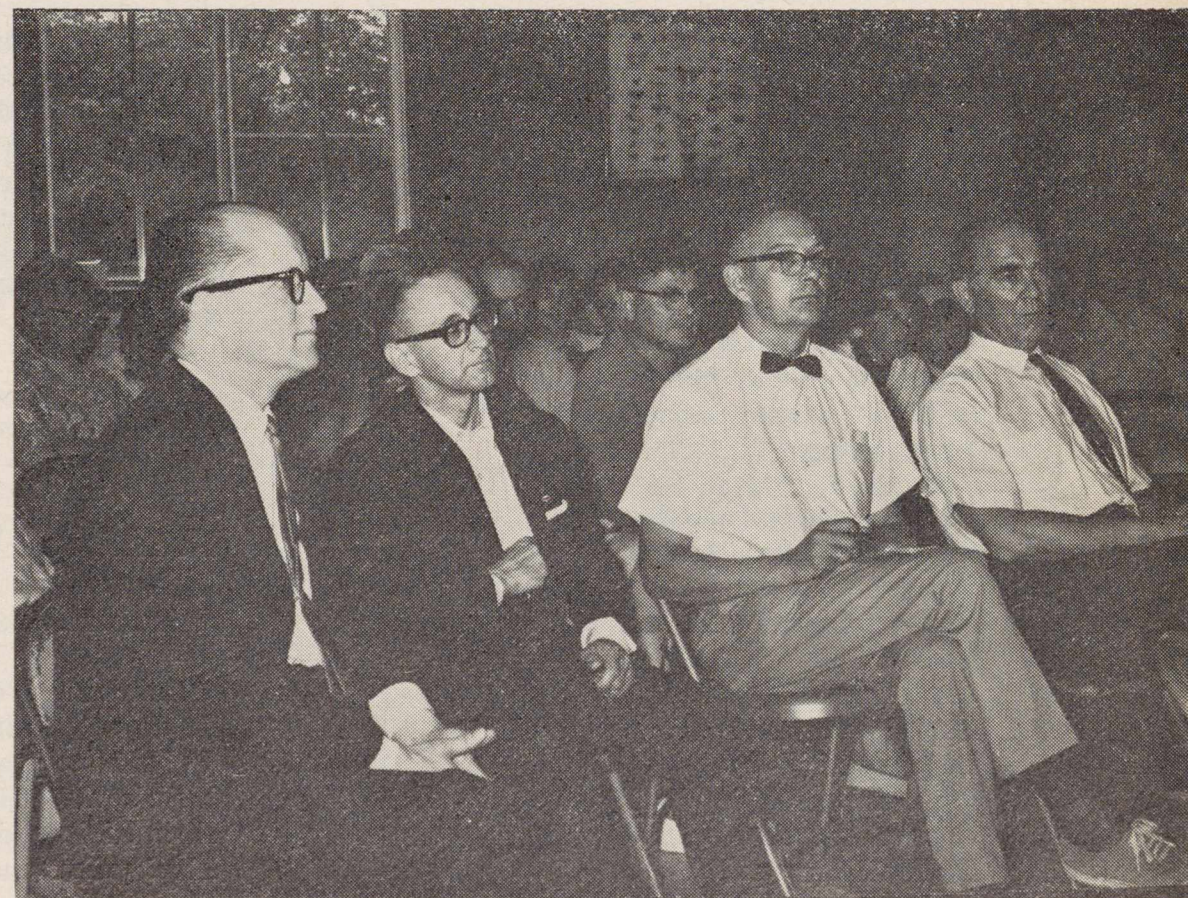
Kun. Pugevičius, kalbėdamas iš juostos, rugp. 17 d. nurodė būdus ir priemones Lietuvos bylai iškelti į amerikiečių tarpą. Tą pačią dieną min. V. Sidzikauskas kalbėjo tema **Lietuvos diplomatinės vaidmuo anksčiau ir dabar**. Jis pabrėžė, kad mažosioms tautom ypač svarbu gera diplomatija ir gabūs diplomatai. Jei šiandien Vilnius yra ir pavergtos Lietuvos sostinė, tai esą diplomati-

jos nuopelnas. Vilnius liks ir laisvos Lietuvos sostine, nes istorijos laikrodžio nebeatsuksi. Mažosios Lietuvos ir Kuršių marių srities ateitis taip pat atsivėrusi Lietuvos naudai. Ttai privačiuose pasikalbėjimuose pripažinę ir vokiečių užsienio reikalų ministerijos žmonės Bonnoje (Tik kai kurie Los Angeles "diplomatai" mano, kad tos srities ateitis esanti rusų naudai — J. Vn.).

Prof. J. Brazaitis rugp. 17 iš ry-

to kalbėjo tema **Nepriklausomos Lietuvos dvasia mūsų literatūroje**. Prelegentas įdomiai pavaizdavo lietuvių rašytojų generacijas: Vaižganto - Jakšto, Sruogos - Kiršos - Putino - Krėvės - Vienuolio, Aisčio - Brazdžionio - Miškinio ir vos pradėjusių pirmuosius žingsnius: Mačernio - Bradūno - Niliūno - Barono ir kt. Tarp generacijų kovos nebuvo, bet vyko įtampa tarp dviejų pasaulėžiūrų — idealistinės ir social-revoliucinės.

Momentas iš posėdžio. I-je eilėje matyti L. Valiukas, dr. A. Damušis ir kt.

Po pietų tą pačią dieną A. Kasulaitis pasisakė apie **Politinius emigrantus ir valstybingumo atstatymą**. Jo nuomone, politika išeivijoje reikalinga kaip mokslas ir menas. Turime prisiminti pavyzdžius partizanų, kurie metė studijas, profesijas, darbus, nes visa nesvarbu, kai tėvynė pavojuje.

Tos dienos vakaras buvo skirtas **Lietuvos partizanų prisiminimui**. Kun. B. Dagilis atlaikė šv. Mišias, o dr. A. Damušis įspūdingai pakalbėjo apie aukos kelią už pavergtą žmogų. Meninėje - literatūrinėje dalyje akt. S. Kielaitė paskaitė rašytojo Al. Barono novelę "Žvaigždikis", baritonas Alg. Grigas, akomponuojant A. Vasaičiui, padainavo Klovos operos "Pilėnų" ariją "Udrio daina" ir Verdi "Traviatos" ariją "Užmiršai tėvų kapus". Pabaigai humoristinių eilėraščių paskaitė dr. S. Aliūnas, kuris beveik kasdien vakarais išleisdavo humoristinį laikraštėlį "Vėžlio ūsą". (J. Vn.).

Studijų savaitė užbaigta tradiciniu **literatūros ir dainos vakaru**, kurį pravedė dr. P. Kisielius. Al. Baronas paskaitė novelę "Kaltės išpažinimas"; ištrauką iš V. Krėvės "Šiaudinės pastogės" inscenizavo aktoriai St. Kielaitė ir J. Kelečius. Sol. A. Grigas, akomponuojant A. Vasaičiui, padainavo Klovos operos "Pilėnų" ariją "Udrio daina" ir Verdi "Traviatos" ariją "Užmiršai tėvų kapus". Pabaigai humoristinių eilėraščių paskaitė dr. S. Aliūnas, kuris beveik kasdien vakarais išleisdavo humoristinį laikraštėlį "Vėžlio ūsą". (J. Vn.).

Participants of a week-long summer conference sponsored by Friends of the Lithuanian Resistance Front at Dainava, Michigan.

Dainavos studijų dienosose jaunimas ieško atsakymų į keltus klausimus.

"Laisvųjų dainą". Akt. J. Kelečius padeklamavo pavergtos Lietuvos poeto Mykolo Vilties eilėraščių. Pabaigos žodį tarė dr. K. Ambrozaitis. Vakarą pravedė "Kritusiųjų už laisvę" knygos autorius Vl. Ramojus.

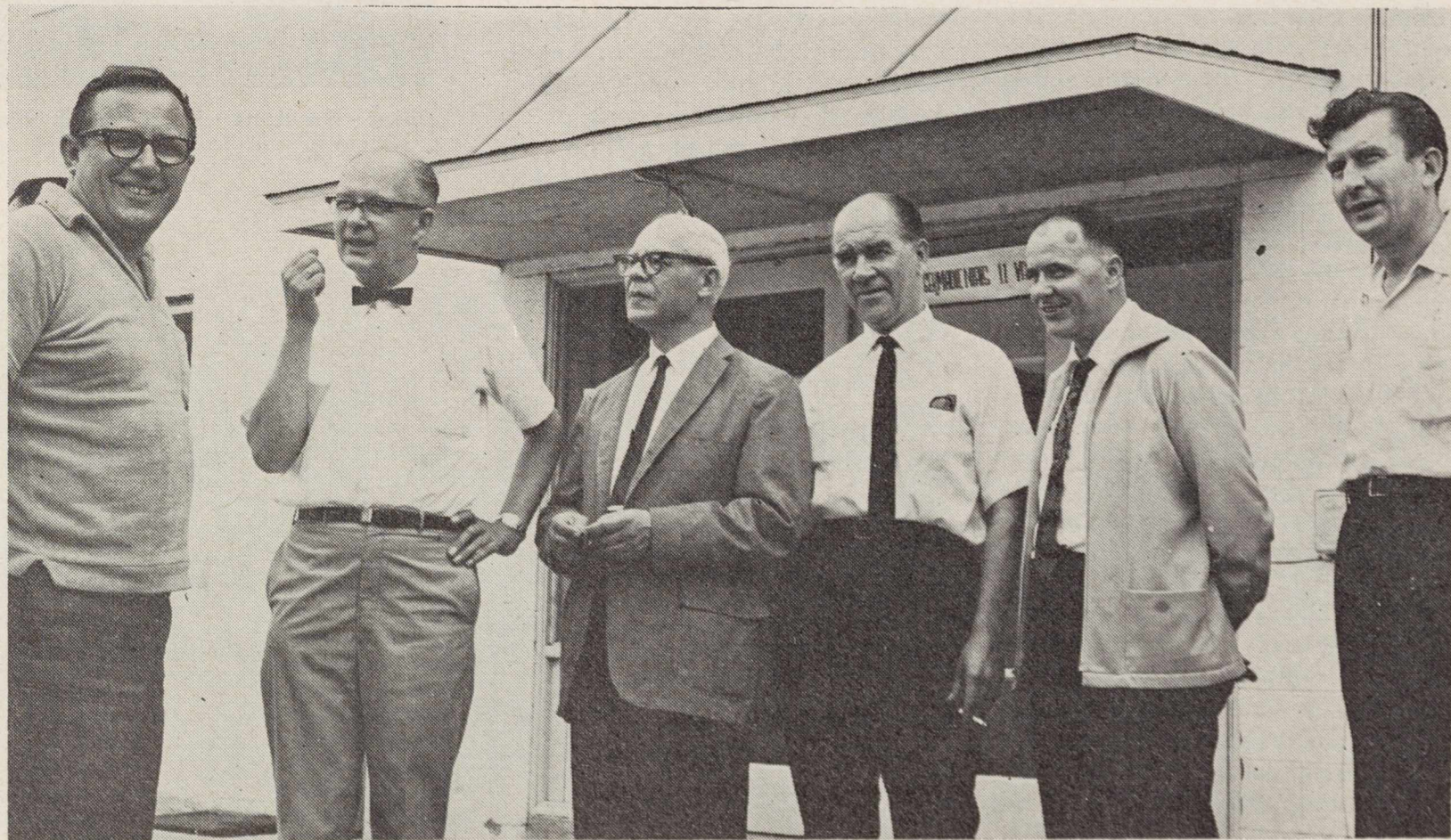
Studijų savaitės metu įvyko ir du simpoziumai: rugp. 18 — vyresniųjų — tema **Mūsų bendrieji uždaviniai ir jų konkretus vykdymas Lietuvos laisvinimo kovoje** ir rugp. 19 d. — studentų — tema **Kaip aš suprantu savo pareigą Lietuvai ir kaip galiu prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo**.

Abiejų simpoziumų mintys būtų vertos iškelti spaudoje ir plačiau pagnagrinti, nes šių klausimų supratimas ir ypač sprendimas, atrodo, pamažu siaurėja. Rugp. 19 po pietų pranešimą padarė Rezoliucijų komiteto pirm. ir "Į Laisvę" redaktorius L. Valiukas. Jis kvietė visus studijų dalyvius į JAV kongreso priimtą rezoliuciją (H. Con. Res. 416) įgyvendinimo žygi.

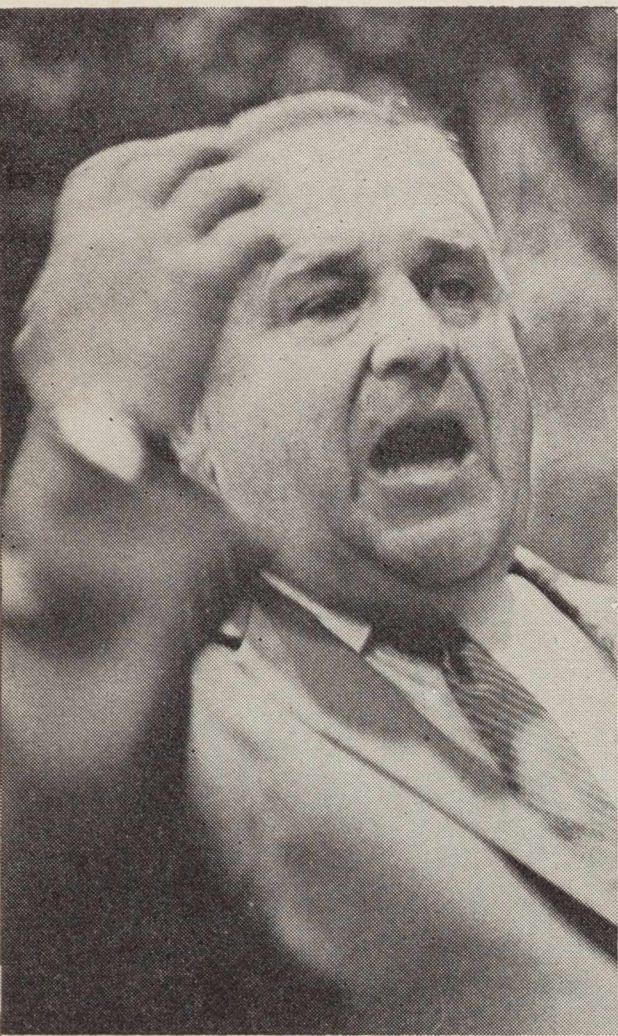

J. Brazaitis — apie Nepriklausomos Lietuvos dvasią mūsų literatūroje.

Br. Nainys, dr. A. Damušis, J. Brazaitis, L. Prapuolenis, dr. P. Kisielius
Vl. Būtėnas.

Dr. P. Vileišis grumia priešams.

JAV L. Bendruomenės

V-tos Tarybos sesija...

Atkelta iš 5 psl.

Einant prie komisijų sudarymo ir naujų organų rinkimų, iškilo klausimas, ar buv. c. v. nariai turi balsavimo teisę, ar ne. Kilo nuomonių nesutarimas. Vieni rėmė nuomonę, kad žmonėms, kurie trejus metus dirbo ir aukojosi, reikia kompensuoti balso teisę renkant naujus organus, kiti buvo tos nuomonės, kad senajai tarybai baigus savo veiklos terminą, kaip jos nariai, taip ir jos kviestieji darbui c. v. nariai nustoja visų teisių, taigi ir balsavimo, ir nėra prasmės daryti išimtis. Ginčams nesibaigiant, kreiptasi į garbės teismo pirm. V. Sidzikauską, kaip tokiomis atvejais elgtis anksčiau. Taip, toks klausimas buvęs kilęs ir anksčiau sesijose ir prieita išvada, kad pasibaigus tarybos kadencijai, tuo pačiu baigiasi ir c. v. narių kadencija ir teisės. Nujos tarybos nariai gali pasisakyti ir buvusiems centro valdybos nariams balsavimo teisę pratęsti, ar ne.

Slaptu balsavimu prieš pratęsimą pasisakė 23, už — 19. Gynusieji buvusios valdybos narių teises dar vis negalėjo nurimti: ėmė reikšti "pralaimėjusiems" užuojautas ir kaltinti nesolidarumu tuos, kurie kitaip balsavo. Įsiaištrinusias nuotakas praskaidrino buv. pirm. J. Ja-

saičio pareiškimas, jog nežiūrint balsavimo rezultatų, jis ir buvę c. v. nariai, pasilieka sesijoje ir prisideda prie darbų vykdymo.

Diskusijos ir nesutarimai dėl formalumų ir dėl keletos balsų naujuose rinkimuose atėmė ne tik keletą valandų laiko, bet ir paliko tam tikrų nuosėdų, kurias vėliau neatsakinti korespondentai išnešė į spaudą, išpūsdami ir iš to padarydami išvadą, kad bendruomenė virtusi "purvinu vežimu", į kurią niekas nebe noris sėsti (Naujienos), kad sesija panešėjusi į "laidotuves" (V. Ramausko pareiškimas Clevelando apylinkių informaciniam pranešime, koresp. Drauge), etc. Kad taip nėra, parodė tolimesnė sesijos darbų eiga, atlikusi savo uždavinius nusiai ir sėkmingai.

Sekantiems programos darbams vykdyti sudaryta keletas komisijų: mandatų komisija — kun. L. Jankus, B. Raugas, K. Keblys; nominacijų komisija — dr. P. Vileišis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. K. Bobelis, dr. P. Klimas, dr. B. Matulionis, dr. K. Ambrozaitis, J. Kojelis, V. Bražėnas, dr. K. Keblys;

nutarimų komisija — dr. A. Klimas, A. Barzdukas, T. Blinstrubas, A. Budreckis, D. Tallat-Kelpšaitė, V. Kasniūnas ir kun. J. Jutkevičius.

Nominacijų komisijai pradėjus savo darbą, susirinkimas galėjo toliau vykdyti darbų planą. Iš eilės ėjo viena svarbesnių programos dalių — apyskaitiniai pranešimai. Jie senosios c. v. atlikti su dideliu kruopštumu ir pavyzdinčiai: atspausinti mašinėle, multiplikuoti ir padalinti visiems tarybos nariams.

Po buv. tarybos prezidiumo pirm. V. Volerto žodžio pranešimus, arba tikriau sakant, jų santraukas padarė: c. v. pirm. J. Jasaitis, Švietimo Tarybos pirm. J. Ignatonis, Kultūros Fondo — Z. Dailidka, Jaunimo sekcijos — V. Kleiza, neatvykus išd. M. Šimkui, su finansu padėtimi trumpai supažindino J. Jasaitis. Po kontrolės komisijos akto ir garbės teismo pranešimo vyko diskusijos dėl pranešimų ir apyskai-

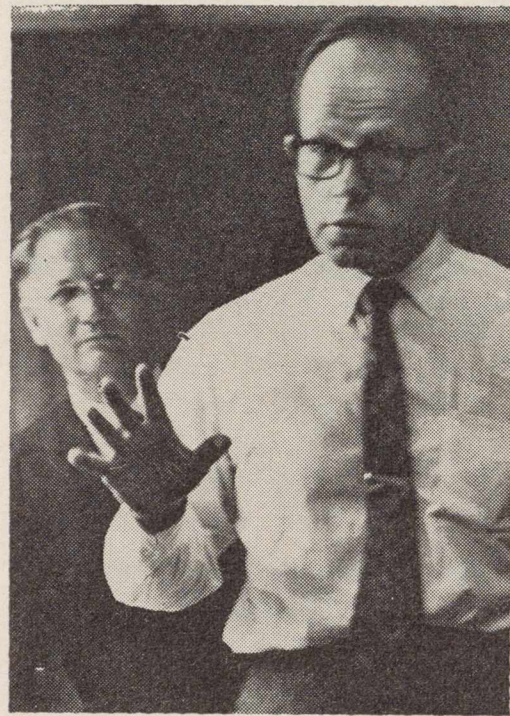
tų tvirtinimas. Nežiūrint gausybės nuveiktų darbų, kaip ir visuomet, vienas kitas kritikas, prikibęs prie nesutinkančių skaičių, ir čia dar užtęsė ir taip jau suvėlintą laiką. Žinoma, susirinkimas už darbus galėjo tik trafaretiškai išreikšti valdybos žmonėms padėką, gi mūsų spaudos pareiga, pasinaudojant atspaustais pranešimais, juos peržvelgti, persvarstyti, įvertinti ir duoti gaires naujiems užmojams ir darbams. Iki šiol, berods, tik vienas "Darbininkas" skyrė daugiau vietos tų pranešimų publikavimui.

Pagaliau vėlai į pavakarę prieita prie balsavimų. Balsavimui patiekta: c. v. vietovė ir kandidatai ir prezidiumo vieta ir asmenys.

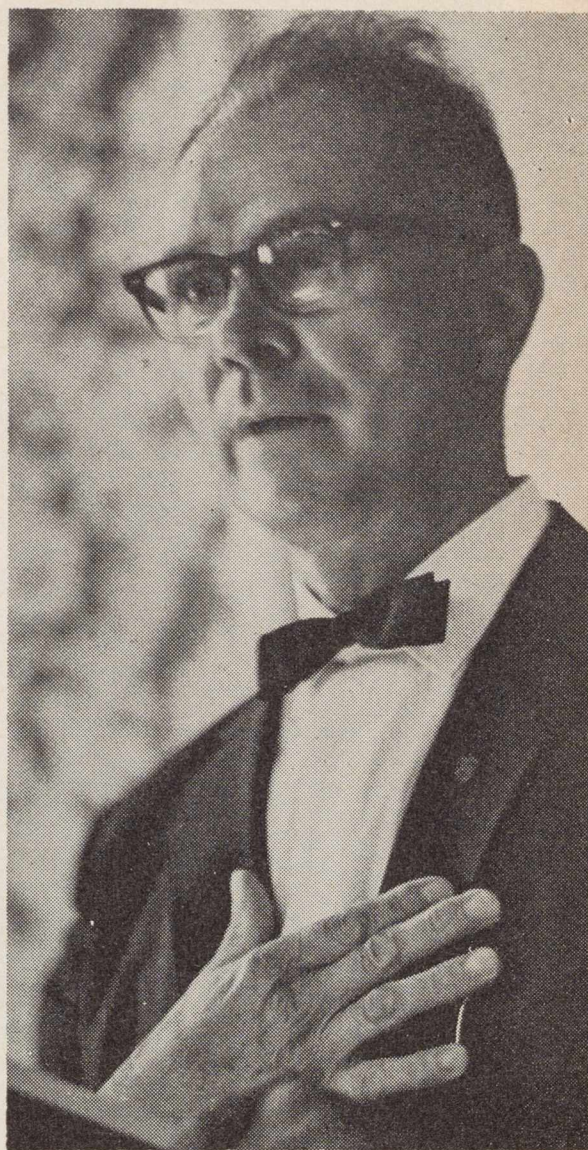
Renkant c. valdybos pirmininką, iš dviejų kandidatų balsai teko taip: už B. Nainį — 24, už J. Jasaitį — 17.

Tą dieną dar pasisakyta už prezidiumo vietovę: už New Yorką — 21, už Clevelandą — 20. Prezidiumo sąstato rinkimas paliko sekmdieniu.

Rugsėjo 24, sekmadienį, 9 val. ryto vyko pamaldos Aušros Vartų bažnyčioje, kur dalyvavo nemažai Tarybos narių.

Julius Smetona kelia balsą dėl pranešimų. (už jo matyti T. Blinstrubas).

Stasys Barzdukas, ant širdies padėjęs ranką, sakosi bendruomenėje nematęs priešų...

Kandidatai į prezidiumą gavo balsų: kun. Jutkevičius — 30, A. Mažeika — 30, J. Kapočius — 30, A. Barzdukas — 25, kun. V. Dabušis — 22, P. Vileišis — 16, A. Budreckis — 15, V. Bražėnas — 10, K. Miklas — 7.

Į valdybą įėjo daugiausia balsų gavę 5 ir pareigomis pasiskirstė šiaip: pirmininkas — J. Kapočius, vicepirm. kun. V. Dabušis ir kun. J. Jutkevičius, sekr. — A. Barzdukas, narys informacijai — A. Mažeika.

Vienas iš banketo stalų. Prie jo matyti "Darbininko" atstovai: T. Modestas ir T. Kornelijus, Averka, Bern. Brazdžionis, dr. A. Klimas, dail. J. Bagdonas, J. Kapočius, H. Kulber ir kt.

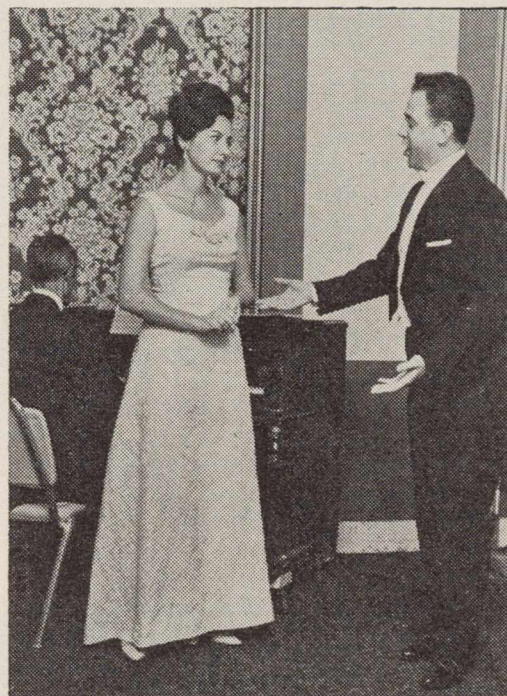
Dr. A. Razma netolimoje ateityje mato geresnę Bendruomenės ateitį — su milijoniniu fondu.

Senieji bendruomenininkai "šviečia" naujai išrinktą centro valdybos pirmininką Bronių Nainį.

JAV LB Tarybos sesijos bankete. I. Stankūnaitės ir L. Stuko duetas.

Banketo garbės stolas. Kalbėtojas — prel. Schumacheris. Jo dešinėje V. Bražėnas, vadovavęs vakaro programai.

Gen. St. Raštikis

KOVOSE DĖL LIETUVOS

Buvusio Lietuvos Karluomenės vado atsiminimai. I tomas: Gyvenimo audrose (vaikystė ir jaunystė); Karluomenės vadovybėje. 704 psl.

II tomas: Okupantų priespandoje; Sudužusio laivo keliais (Vokietijoje ir JAV). 688 psl.

Abu tomai gausiai iliustruoti re-tomis fotografijomis.

Pirmas tomas išparduotas; II to-mo nedidelis egz. skaičius dar yra likęs. Kietais viršellais — \$7.00, minkštais — \$6.50.

Be to, galima gauti

A. Radžius

PAUKŠČIŲ TAKAS

P. Jurkaus pieštas viršelis.

Kaina \$150

Alfonsas Gricius

PAŽADINTI SFINKSAI

Poezija

Kaina \$1.50

Nerimos Narutės

RELIKVIJOS

Kaina \$2.

Šios knygos gaunamos
"Lietuvių Dienų" leidykloje

4364 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029

Kontrolės komisijon išrinkta: dr. K. Ambrozaitis, V. Kasniunas ir dr. S. Biežis.

Garbės teismą sudaro: V. Sidzikauskas, B. Nemickas, J. Šlepetys, Bern. Brazdžionis ir dr. A. Klimas.

Pranešimų eilėje išklaudyta St. Barzduko — apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos veiklą ir kitų metų planus; P. Wytenus pakalbėjo apie lietuvišką kryžių, likusį nuo pasaulinės parodos metų Flushing Meadows parke; V. Kamanto pranešimas apie ateinančių trejų metų veiklą pateiktas prabėgomis ir labai sutrumpintai. Apie informacijos centrų reikalą kalbėjo net du pranešėjai: kun. Sabataitis ir A. Mažeika (papildomas A. Budreckio). Pirmasis — Chicagoje — jau veikia ir tik reikalingas paramos — apie \$5000; antrasis — New Yorke — tik planuojamas; jo sąmata — \$50.000 metams! Iš kur tokia pinigų suma paimtina? Referantai nenurodė.

Dr. A. Razma trumpai painformavo apie Lietuvių Fondą, o naujasis c. v. pirmininkas B. Nainys paprašė tarybos narių pritarimo valdybą sudaryti iš 11 asmenų.

Baigiant A. Budreckis perskaitė trumpą nutarimų komisijos tekstą, kur pasisakoma dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 metų sukakties minėjimo kitais metais, dėl Rezoliucijų komiteto veiklos, pakartotinai pritariama Clevelando veiksmų konferencijos nutarimams dėl bendradarbiavimo su pavergta Lietuva, prašoma susirūpinti lietuviškų pamaldų lankymu, lituanistiniu mokyklų pamokomis ir pn.

Kaip ten bebūtų, neatlikti darbai negalės būti nustumti į šalį ir užmiršti. Prezidiumo pirmininkas jau galvoja apie naujos sesijos šaukimą planams ir darbams išdiskutuoti. (a)

Algimantas Kezys, SJ.

BADLANDS, South Dakota, 1965

„Taip giliai prasminga...„

YELLOWSTONE NATIONAL PARK, 1965

Algimanto Kezio foto knyga

Praėjusiais metais Tėvas Algimantas Kezys, SJ savo fotografinę kūrybą parodė visuomenei eilėje parodų, dviejuose aplankuose ir Loyola University Press patraukliai išleistoje knygoje; apie pastarąją čia norime išreikšti porą ispūdžių.

Knyga beveik albuminio formato (PHOTOGRAPHS, Algimantas Kezys, SJ, kaštuoja \$3.95, gaunama Chicagoje, Loyola Press, arba pas T. Jėzuitus). Viršely — tamsių šešėlių dominuojama perspektyvinė nuotrauka, su keliais tamsoje grimstančiais namais, nušviestu vingiuojančiu keliu ir būriu baltų paukščių, plasnojančių virš kelio.

Knygoje patiektos fotografijos suskirstytos į aštuonias grupes, kurioms trumpus aptarimus parašė T. Bruno Markaitis, SJ. Gale knygos platoką prierašą, palankų A. Kezio foto menui, duoda Hugh Edwards, Chicagos Meno Instituto fotografijos kuratorius.

Ką mato mūsų pasauly T. A. Kezio, SJ foto akis, ir ką nori mums parodyti? Jo parodų aptariuose užsimenama, kad T. A. Kezys, SJ realistas ir poetas, kad jo šešėliuotose nuotraukose trykšta šviesa.

Poetas? Tradiciškai tada lietuviai lauktų pražystančios gėlės, švelnaus kūdikio veido, lengvais debesėliais nusėto dangaus ir kalvomis linguojančios apylinkės nuotraukų. Lauktų švelnių vaizdų, nostalgijos, „sursum corda“, gamtos gilybės... Ar tai randame T. Kezio, SJ fotografijos knygoje, kurioje sukaupta parodose buvę išstatytos ir aplankuose išskirtos foto nuotraukos, padarytos paskutiniuoju metu, fotografui jau gerokai subrendus šio meno srity?

Pirmoje grupėje randame žmogų su žmogum: įsimylėjusių porą, sėdinčius ant kelmo, stovinčią porą saulės šviesoje, po tamsiais laiptais, vaiką prie motinos padžiautų baltinių, su kalnų vaizdu viršuje, dviejų vaikų, mėtančių akmenėlius į vandenį refleksiją, dviejų prancūzų kareivių kelionę per Invalidų Muziejaus kiemą, moters profilį saulėlydžio dangaus fone New Yorko pasaulinėj parodoj, su skriejančiomis vaikų figūrėlėmis karuselėje...

Antros grupės nuotraukose rodomas grožis tų gyvenimo vaizdų, kurie ne kiekvieno pastebimi: muzė-

jinės daržinės sienose prasiskverbianti šviesos ruožai, apleistos aukso kasyklos vaizdas pro sutrūkusį lango tinklą, ugniagesių mašinos virvės ir kopėčios, berniuko šešėlis ant odinio indėnų kilimo, remontuojamo namo siena...

Muziejinių kėdžių atlošai, vaikai saulėje skersai gatvę, snieguotos garašo durys, išgąsdinto balandžio skrydis, džiūsnos medžiai pavasarį, pilies ir debesų atšvaitai vandeny, gėstą fejerverkai šaltiny, architektūrinių linijų deriniai su nepozuojančiais žmonėmis, — visa tai matome sekančių skyrių fotografijose.

Vienas amerikietis, nusimanęs foto mene, taip išsireiškė apie T. A. Kezio knygą: "Taip giliai prasminga, kad net baisu (...it frightens me)".

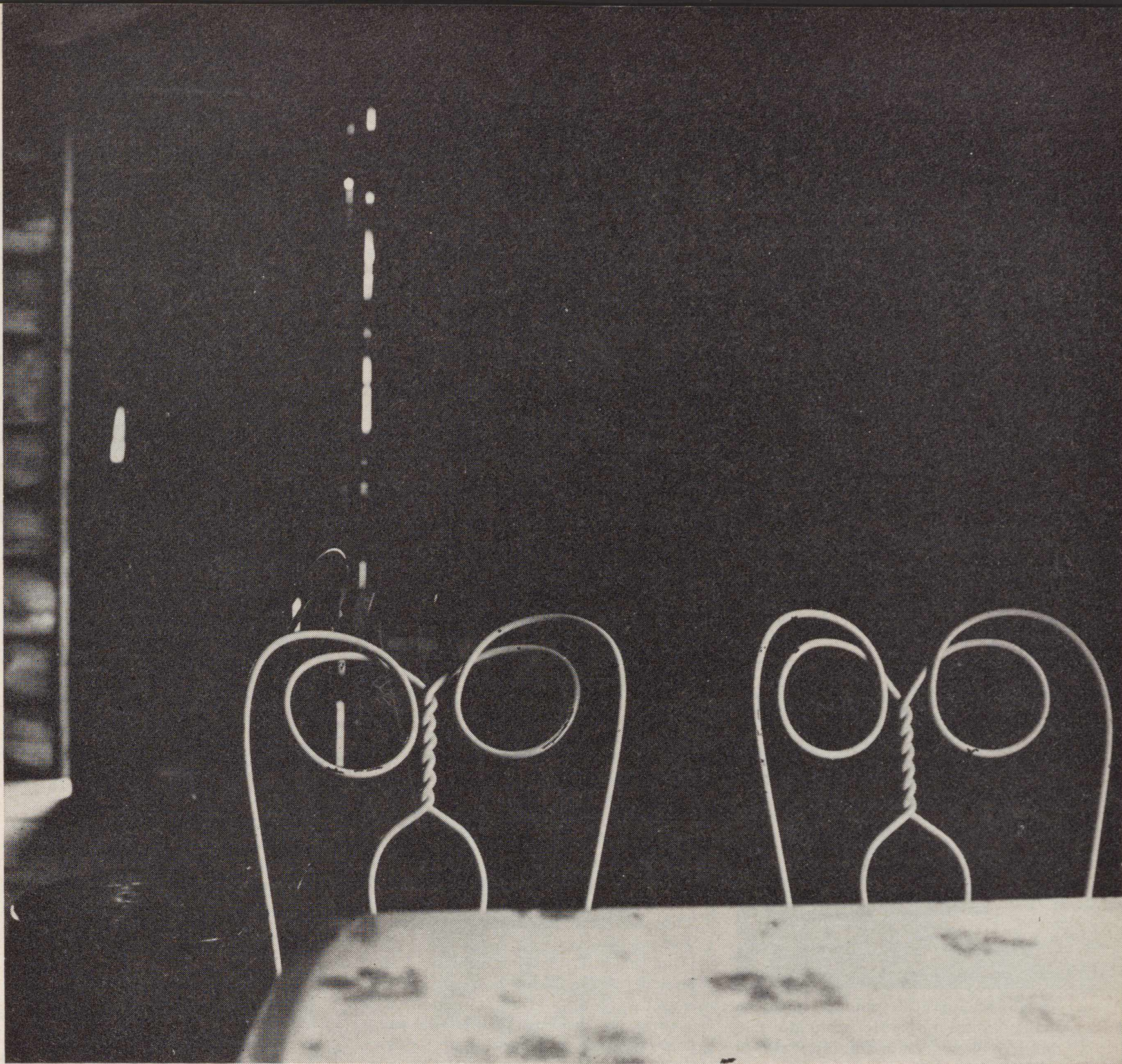
Aišku, kad T. A. Kezys nesi- renka sentimentalai gražių objektų ar vaizdų. Atrodo, jo akis ieško pasaulio paslėptos tiesos, kurią mėgina užfiksuoti foto aparatu. O tiesa — visada grožis, kad ir nedailiuose rėmuose. Regis, kartais ir pats fotografas nustebęs, kodėl tą, kaip tik tą vaizdą pasirinko. Jo fotografinei akiai nesvarbu — kas, kaip, bet labiausiai — kodėl. Tai temos vaizdo atžvilgiu. Kodėl žmonės drauge, kodėl virš tamsėjančio kelio balti paukščiai... Svarbu ir — kaip; tai fotografuojamo vaizdo kompozicija ir pats techninis nuotraukos išbaigimas; o tie yra puikūs.

Šios knygos nuotraukose galima įžiūrėti ne atsitiktinę fotografo kelionę tarp žmonių ir daiktų, o pastabios realybės akies troškimą pamatyti ir fotografijoje išaldyti momento mintį, kuri nėra paprasta, praeinanti nuotaika, o pastovi tiesa, amžina ir dėl to graži. Šia prasme T. A. Kezys, SJ savo fotografijose atrodo ir realistu, ir poetu, ir net filosofu.

Šio Loyola University Press leidinio fotografijas gal ne kiekvienas supras, bet kiekvienas susimąstys, į jas žiūrėdamas, ir daugeliu jų susižavės.

Alė Rūta

YELLOWSTONE NATIONAL PARK,
Wyoming, 1965

KNYGOS IR AUTORIAI

Lietuvių Rašytojų Draugijos literatūros premija (\$500) už 1966 paskirta Antanui Gustaičiui už jo humoristinių ir satyrinių eilėraščių rinkinį "Ir atskrido juodas varnas"

Jury komisiją sudarė: Pr. Naujo-kaitis, pirm., P. Jurkus, sekr., nariai: P. Bagdas, K. Ostrauskas ir L. Žitkevičius. Premija bus įteikta Chicagoje Kultūros Kongreso programoje rengiamame literatūros vakare.

Eiles rimtai A. G. pradėjo rašyti 1924 metais "Jaunime". Studijuodamas pasuko į teatrą ir vėliau parašė keletą sceninių dalykų, kurie buvo su pamėgimu vaidinami. Į humoristiką G. įsitraukė Vokietijoje, kur 1950-55 m. su P. Andriušiu, Bern. Brazdžioniu ir St. Santvaru sudarė keliaujančių literatų grupę,

Antanas Gustaitis duoda autografus savo knygoje "Ir atskrido juodas varnas" viename literatūros vakare.

Poet A. Gustaitis signing autographs.

Recently he received a prize for literature.

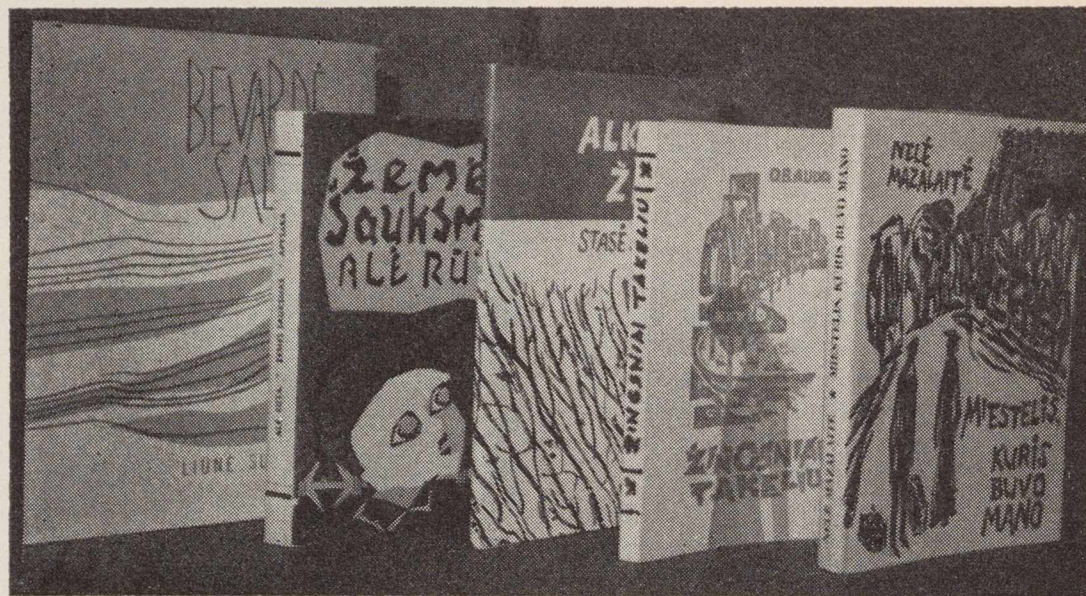
aplankiusią daugelį lietuviškų kolonijų. JAV-se, P. Andriušiu nukilus į Australiją, grupę papildė akt. H. Kačinskas. Čia vėl apkelta daugelis didesnių ir mažesnių lietuviškų kolonijų. Gustaitis visus linksmo iš užančio ištrauktais sąmojiniais ir grakščiais posmais, dažniausiai save plakančiais už visuomenės ydas, klaidas bei negeroves. Ilgai neišleisdamas atskiros rinkinio, A.

Gustaitis džiaugėsi, kad joks nelabas kritikas negalys jo sumalti į miltus, kadangi, esą, nėra iš kur autentiško teksto pacituoti. Pagaliau rinkinys, vardu "Anapus teisybės" 1956 m. pasirodė. Kritikai nesumalė, atvirkščiai buvo sutiktas labai palankiai. Ir štai po 10 metų "atskrido juodas varnas", už kurį autoriui suteikta rašytojų draugijos premija. Tai įvertinimas žanro, kuris pas mus iki šiol vis buvo kaip ir už literatūros ribų.

— Prof. Juozas Eretas Basler Nachrichten laikraštyje, literatūros skyriuje 1967.IX.25 aprašo netikėtą susitikimą su Hermanu Buddensiegu: Buddensiegas jį užkalbino traukiny, pastebėjęs, kad jis skaito lietuvišką knygą.

Kaip žinome, H. Buddensiegas neseniai išvertė ir A. Barausko "Anykščių šilelį". Pirmojo Pasaulinio karo metu jam teko kurį laiką praleisti Lietuvoje, kur jis pamilo to krašto žmones ir susidomėjo dvasiniais jų turtais — literatūra, kaip ir neseniai miręs J. Bobrowskis, kurio romanas "Litauische Klavire" liečia Donelaitį. Buddensiego "Meų" vertimas yra pats geriausias vokiečių kalba. Anglų Thomsenas ir vokiečių Albrechtas von Halleris turį dvasinį ryšį (Geistesbund) su Donelaičiu; kompozitorius Haydnas parašęs puikią muziką "Metų laikų" tema. Kaip olandų dailininkas Brueghelis savo paveiksluose vaizdavo kaimo gyvenimą, taip Donelaitis savo poemoje iškėlė lietuvių kaimiečio grožį, kylantį iš jo sielos. (t.)

— Literatūrinis minėjimas trijų rašytojų — V. Mykolaičio-Putino, Bern. Brazdžionio ir P. Andriušio — buvo suruoštas birželio 25 Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje. Programą atliko mokiniai. Išangos žodį apie minėtus rašytojus tarė mokyt. V. Natkus. Abiturientas M. Landas skaitė referatą apie V. Mykolaičio-Putino gyvenimą ir kūrybą, o abiturientai Alf. Starukas ir A. Šmitas padėklamavo rašytojo eilėraščių. VII kl. mok. A. Paškevičius skaitė referatą apie Bern. Brazdžionio lyriką. I kl. mokiniai deklamavo iš-

1966 metais išleistos moterų autorių grožinės literatūros knygos.

traukas iš Vytės Nemunėlio-Brazdžionio "Meškiuko Rudnosiuko". V kl. mok. R. Palavinskas paskaitė P. Andriušio feljetoną "Labanaktis". Mokyt. K. Motgabiui vadovaujant, mokiniai padainavo kelis Putino ir Brazdžionio eilėraščių dainas. Tai buvo pirmas didesnis literatūrinis minėjimas per pastaruosius metus.

Vytė Nemunėlis laimėjo jaunimo giesmės premiją

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės skelbtą jaunimo giesmės konkursą laimėjo žinomas vaikų literatūros kūrėjas Vytė Nemunėlis. Jury ko-

misija, susidedanti iš Aldonos Augustinavičienės, Vacio Kavaliūno ir Juozo Stempušio, paskyrė premiją už konkursui atsiųstą eilėraštį "Mūsų žemė Lietuva".

Premija bus įteikta kitais metais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavimo metu.

Suaugusiųjų chorų giesmės tekstui premija nebuvo paskirta, nes iš atsiųstųjų konkursui jury komisija nerado tinkamo. Todėl PLB valdyba nutarė suaugusiųjų chorų giesmės teksto konkursą pratęsti iki 1967 lapkr. 15 d. Rankraščiai siųsti adresu: Suaug. Giesmės Konkursui, c/o J. Stempušis, 4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121.

BARZDŽIONIO POEZIJOS RINKTINEI LEISTI KOMITETAS PRANEŠA

Komitetą sudaro: J. Andrius, pirmininkas, kun. dr. P. Celiešius, Br. Raila — vicepirmininkai, Pr. Lembergas — išdinininkas, Ign. Medziukas, Algis Raulinaitis, Antanas Ski-

rius — išdo globėjai; ir nariai — Rūta Kulikauskienė, J. Balčiūnas-Švaistas, Alė Rūta, Juozas Tininis ir dr. Elena Tumienė.

Be anksčiau spaudoje paskelbtų, savo įnašus komitetui jau įteikė:

GARBĖS MECENATAI — po \$100:

Elena ir dr. Antanas Razmai prie jau įteiktų \$25 pridėjo dar \$75.

Po \$50: Jonas ir Sofija Puikūnai, Vytenis M. Vasyliūnas.

MECENATAI — po \$25:

A. J. Aleksis, Br. Aušrotas, J. Bagdanavičius, D. Bartkuvienė, A. Beresnevičius, Kun. A. Bernatonis, P. ir V. Bičkaitis, A. ir V. Bimbiriai, Algis Brazdžionis, P. Bulaitis, Čeponis, Kun. dr. V. Cukuras, M. ir A. D., S. Dziugas, J. ir N. Gabės, Kun. P. Gaida, A. Grinius, Br. Grinius, Kun. J. Grabys, Kun. A. E. Graudauskas, F. M. ir K. Graudis, G. Gudauskienė, P. Gylys, M. Ivanauskas, K. Jasutis, L. Kaulinis, F. V. Kaunas, M. Kizis, Vl. ir V. Kulbokai, J. Macėnas, J. Mačiulaitis, Dr. V. Majauskas, I. ir B. Medziukai, Dr. Br. ir G. Mickevičiai, J. Misevičius, J. ir D. Mitkai, Kun. T. Narbuta, J. Norkaitis, Kun. T. Palukaitis, A. Paškevičius, J. Prakapas, V. ir J. Puodžiukaitis, N. ir J. Rasteniai, M. ir B. Raugas, J. O. V. R.,

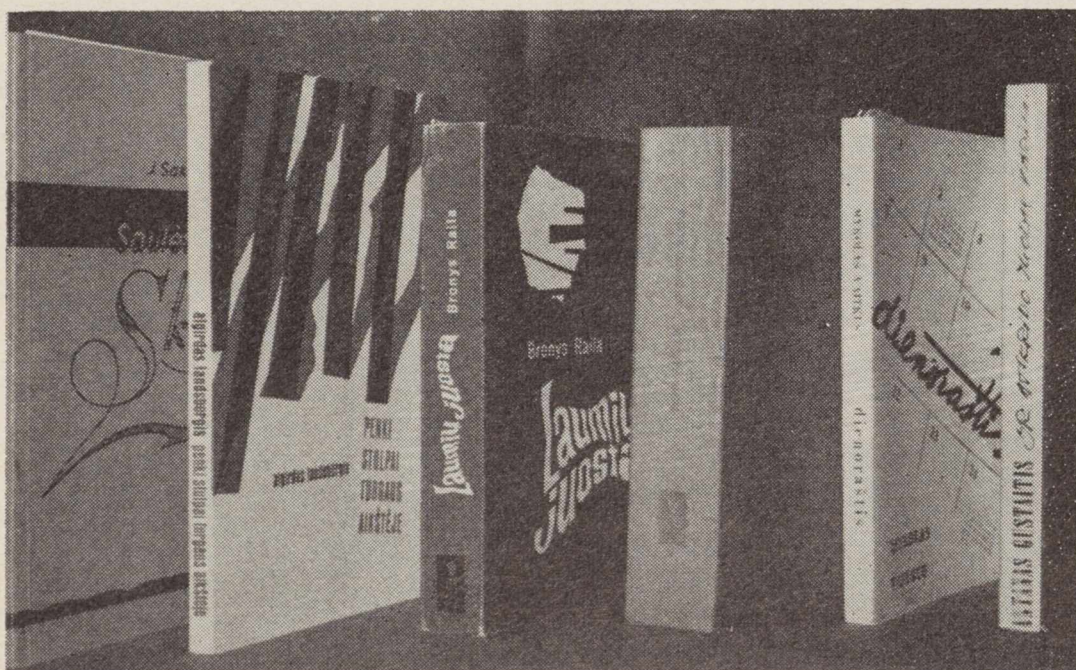
L. Reivydas, S. ir A. Rūdžiai, M. Šarauskas, Dr. J. Skrinška, A. Skudzinškas, A. Šliauteris, V. ir V. Šliupai, R. Šomkaitė, J. ir P. Staniškis, V. Stankauskas, Dr. J. Sungaila, Dr. D. Surantas, Dr. A. Sužiedėlis, A. Tamašauskas, V. Tamošaitis, Dr. P. Tunkūnas, Dr. Užupis-Lukas, J. Valukonis, V. S. Vardys, A. Venclovas, Vl. Vijeikis A. Yantosh, L. Zaikienė, V. Zavadskienė, F. Žička.

Viso įnašų yra jau virš \$5000. Suma baigiama. Komitetas visiems dėkoja ir laukia naujų, dėl vasaros atostogų ar kitų priežasčių nespėjusių įsijungti į mecenatų eiles. Juo greičiau bus surinkta reikiama suma, tuo greičiau knyga bus išleista.

Spalio gale komitetas turėjo posėdį, į kurį buvo pakviestas ir autorius. Aptarta knygos formata, apipavidalinimas ir kiti techniški spaudos reikalai. Netrukus tekstas bus atiduotas spaustuvei.

Įnašus siųsti adresu: Pr. Lembergas, 927 Third St., Santa Monica, Calif. 90403, išrašant čekius Brazdžionio Rinktinei.

Dalis grožinės literatūros knygų, išleistų 1966 metais JAV-se.

Novelės- apysakos konkursas,

kuriame gali dalyvauti ne vyresni kaip 30 metų amžiaus. Konkursą skelbia Detroito St. Butkaus šaulių kuopa. Pageidaujama, kad turinyje būtų paryškintas tautos solidarumas bei patriotizmas kovose už Lietuvos laisvę. Dydis: 50 ar mažiau mašinėlė rašytų psl.

Premijos: I — 300 dol., II — 200 ir III — 100 dol.

Konkursą vykdo ir rašinius vertina šaulių kp. Spaudos ir Kultūros sekcija: pirm. Vl. Mingėla, sekr. Marija Sims, nariai: L. Heiningas, M. Šnapštys ir A. Žiedas. Reikalui esant, sekcija kviečiasi talkon literatūros ekspertus

Rašiniai pasirašomi slapyvardžiu, o atskiram voke — autoriaus tikrasis vardas ir pavardė su spaudai tinkančia fotografija, trumpa autobiografija.

Siųsti adresu: Vl. Mingėla, 33546 Clifton Dr., Warren, Mich. 48092. Vėliausia data: 1968 rugs. 1 d.

Atkreiptinas dėmesys į reikalavimą šalia pavardės pridėti foto nuotrauką ir autobiografiją; tai mūsų konkursų istorijoje skelbiama bene pirmą kartą; ar ne be reikalo prašoma iš visų foto ir biografinių dalyvių, kai jų tereikės tik trijų laimėjusių; be to, nepasakoma, kas bus padaryta su nelaimėjusių rankraščiais ir slaptaisiais vokais; kadan gi sakoma, jog visi "konkursui pristatyti rašiniai spausdinami vienkartinuose leidiniuose ar periodinėje spaudoje sekcijos nuožiūra, be atskiuro autoriaus sutikimo ir atlyginimo", atrodo, jog visi slapti vokai bus atidaryti; vadinasi, be to, kad neišlaikoma paslaptis, iš visų dalyvių dargi atimama autoriaus teisė... Kaip į tai žiūrėtų Liet. Rašytojų Draugija?

GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS...

.. Atkelta iš 7 psl. puslės akmenį" atspausdinta pagerbti lietuvių gydytoją ir mokslininką. Dr. A. C. Cursius-Curtius buvo ne tik gydytojas, turėjęs versitį gydytojo praktika, bet taip pat ir labai išsilavinęs vyras: pedagogas, gamtininkas, teologas ir teisininkas. Jis buvo New Yorko, kuris tuo metu dar vadinosi New Amsterdam arba New Netherland ir turėjo apie 1500 gyventojų ir 200 namų, pirmasis lotynų mokyklos rektorius. Tai rodo, kad Amerikos lietuvių gydytojų istorija turi spalvingų ir įdomių praeities puslapių.

Šeštadienį ir sekmadienį

Suvažiavimo proga, šeštadienį, puošnioje Cleveland Sheraton viešbučio salėje, dalyvaujant per 300 svečių, įvyko šaunus mūsų iškiliųjų menininkų koncertas. Programą atliko tenoras Stasys Baras, pianistas Andrius Kuprevičius ir kompozitorius Darius Lapinskas.

Sekmadienį gydytojai dalyvavo jų pžprašytose Mišiose, kur mel-

dėsi už gyvuosius ir mirusius savo narius. Pamokslą pasakė svečias kunigas B. Sabataitis, SJ. Po pamaldų gydytojai su svečiais nuvyko į lietuvių kultūrinį darželį pagerbti mūsų didžiųjų tautos vyrų — dr. Jono Basanavičiaus, dr. V. Kudirkos ir tautos dainiaus Maironio. Čia kalbėjo lietuvių darželio pirm. K. S. Karpis ir dr. J. Balčiūnas.

Pagalbinis gydytojų žmonių vietetas, vadovaujamas M. Lenkauskienės ir D. Eimontienės, suorganizavo iškylą į turtingą meno kūrinių Clevelando muzėjų, surengė bendrus pusryčius, o jaunimui — šokių tope pat viešbučio salėje.

Sekančių dviejų metų kadencijai išrinkta nauja PLGS-gos valdyba: dr. H. Brazaitis, pirm., dr. F. V. Kaunas, prof. dr. J. Meškauskas, dr. J. Valaitis, dr. J. Balčiūnas, dr. Gustainienė, dr. D. Degesys, dr. E. Lenkauskas, dr. A. Pacevičius, dr. N. Budrienė.

Septintasis PLGS suvažiavimas įvyks 1969 metais Toronte.

V. Rociūnas

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Lietuvių išeivių spaudos metraštis. Lithuanian in Exile Bibliography Yearbook. 1966. I. Lietuvių Bibliografijos Tarnyba. JAV LB Kultūros Fondas. Čicaga, 1967. 5348 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632. Paruošė: Dr. Z. Ašoklis, ved., J. Maldeikienė, J. Valaitis. 62 psl. Rašyta mašinėle, spausta ofsetu. Bibl. Tarnybos adresas: 1347 So. 48th Ct., Cicero, Ill. 60650.

Anatolijus Kairys, Curriculum vitae. Vienaveiksmė tragedija komiškai. Atspaudas iš 1966 metų "Trečiosios Pradalgės". 1966. 58 psl.

Benediktas Rutkūnas, Mėlyna diena. Eilėraščiai. 1967. Aplankas B. A. Rutkauskas, OP. 96 psl. Kaina \$1.90.

Gintaro krantas. Moksleivių metraštis. 1966 — 1967. Redagavo: L. Alenskas ir R. Černius; red. komisija: V. Beleška, D. Bruškytė, D. Danilevičiūtė, Algimantas Viktoras, Gaida Visockytė; metraščio globėjas: J. Masilionis. Čikagos Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla. Išleido mokyklos tėvų komitetas. Tiražas 1000 egz. 232 psl. Kaina 2.50 dol.

Mokslo metų baigimo vaizdai, 16-ji abiturientų laida, mokinių rašiniai, foto nuotraukos iš mokyklos gyvenimo; Šalia Čikagos, yra dar Baltimorės, Brooklyno, Cicero, Clevelando, Detroito ir Toronto lituanistinių mokyklų mokinių darbų.

Išėjimo ir tauta. Alberto Zubro rašinio atspaudas iš Tėviškės Aidų, Melbourne, 1967. 14 psl.

Zenonas Ivinskis, Die Entwicklung der Reformation in Litauen bis zum Erscheinen der Jesuiten (1569). Sonderausdruck aus Forschungen zur Osteuropaischen Geschichte, Band 12. Berlin 1967. 46 psl.

Šafirografu spausti leidiniai: L.K.M.O.P.S Žinios, Nr. 2. 1967. 7 psl. — Širdis Aukštyn. Nr.2, liepos mėn. 1967. Nr. 3, Rugs. mėn. Nr. 4, rugsėjo mėn. Nr. 5, rugsėjo 16 d. Los Angeles Evangelikų bažnytiniai lapeliai. (Tarp kitko juose yra įdomi min. dr. O. C. Noremo kalba. Nesenai išėjo jo knygos Timeless Lithuania laida)

Atsitikimas. Mergaičių bendrabučio Nekalto Prasidėjimo vienuolyne leidinys. 1967.IX.17. 19 psl.

LIETUVIŲ PREKYBA T E R R A

Viskas namams —

gražiausias kristalas — porcelanas — stalo ir dekoratyvūs sidabras — tautodailė medų ir odoj — meniškų figūrų — keramika — lino audiniai — visos lietuviškos knygos — muzikos plokštelės — paveikslai ir kt.

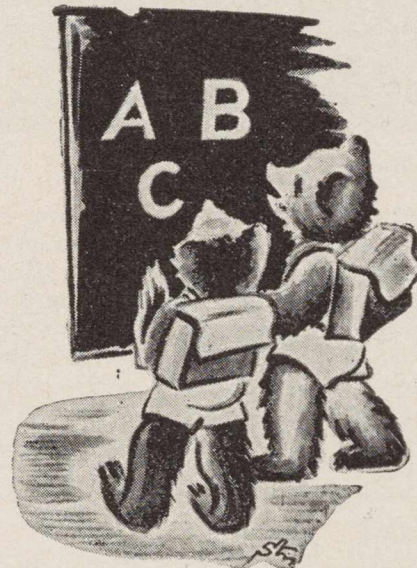
ir papuošimui —

šveicariški laikrodžiai — gintaro žiedai ir kt. gintariniai papuošalai — aukso apyrankės — medalionai — sagės — auskarai — kryželiai — grandinėlės — žiedai su visais brangiaisiais akmenimis — kultūriniai perlai — karoliai.

Prekės suvežtos iš Vokietijos, Švedijos, Belgijos, Prancūzijos, Italijos, Šveicarijos ir kt. Europos kraštų. Didelis visų prekių pasirinkimas. Neaukštos kainos.

Mūsų adresas:

TERRA, 3237 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Meškiukai mokosi skaityti, kad galėtų patys pasiskaityti

VYTĖS NEMUNĖLIO

M E Š K I U K A S R U D N O S I U K A S

dailiai spalvotais piešiniais

V. Stančikaitės iliustruotą

Gaunama LD leidykloje ir pas visus platintojus.

Kaina \$3.00

Ignas Šeinius

VYSKUPAS IR VELNIAS

Apysakos

Viršelį piešė A. Korsakaitė

Pomirtinis vieno žymiausių senosios kartos rašytojų-beletristų leidinys. Su Juozo Lingio žodžiu apie autorių ir jo kūrybą.

Kaina \$3.00

"L. DIENŲ" LEIDYKLOS K N Y G O S

Bernardo Brazdžionio

poezijos rinkinys

VIDUDienio SODAI

Dail. T. Valiaus pieštas viršelį.

Už šį rinkinį paskirta "Aidų" literatūros premija.

Kaina 4 dol.

Daumanto Čibo pasaka

ŽAIŽARAS

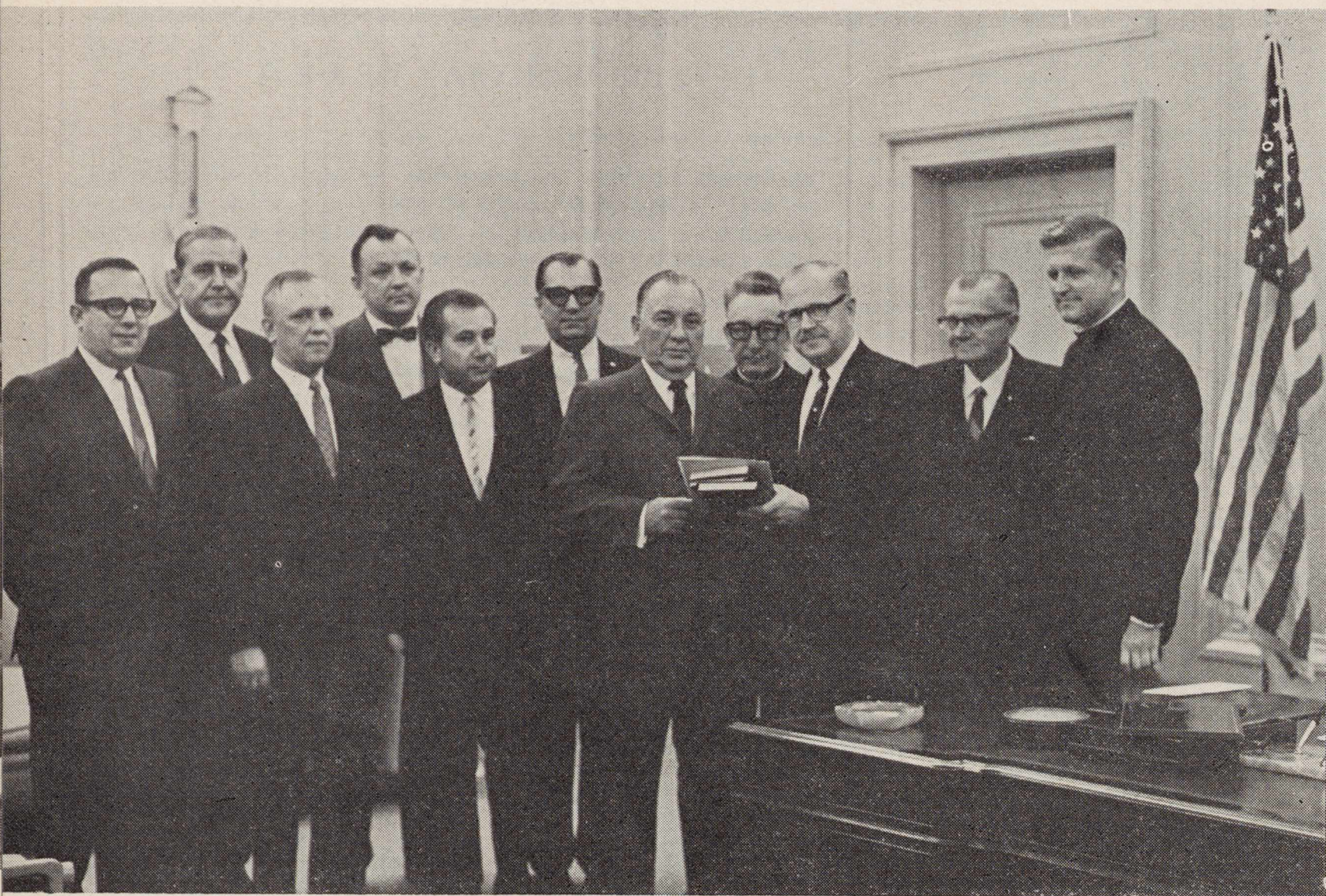
Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Gaunama pas platintojus ir leidyk-

loje. Kaina \$150.

"Lietuvių Dienų" Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

Chicago lietuvių centrinių organizacijų delegacija, vadovaujama A. Lietuvių Tarybos pirmininko A. J. Rudžio, spalio 6 d. lankėsi pas Chicago mērą R. Daley sukaktuvinio Lietuvos nepriklausomybei paminėti pašto ženklų reikalui.

Prieky: ALT pirm. A. J. Rudis įteikia mērai R. Daley informacinę medžiagą apie Lietuvą; iš dešinės stovi: Kun. E. Abromaitis, Am. L. Kunigų vienybės pirm., L. Šimutis, ALK Susivienijimo pirm., kun. P. Garšva, MIC, "Draugo" moderatorius, A. Budreckas, "Naujienu" atstovas, J. Stankus, Balfo direktorius ir Chicago vajuos komiteto pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, JAV ir Kanados Tautinių šokių šventės komiteto pirm., J. Pakalka, Chicago ALT pirm., A. Baliūnas, Illinois Liet. Prekybos Rūmų pirm., Br. Nainys, JAV LB centro valdybos pirm.

Functionaries of Chicago's Lithuanian organizations, headed by A. J. Rudis, president of the Lithuanian American Council, visit Mayor R. Daley.

laimėjo eilę medalių ir garbės žymonių. Lankė lituanistinę mokyklą — gerai skaito ir rašo lietuviškai. Studijuodamas pasižymėjo lengvoje atletikoje — bėgime. Už pasižymėjimą kadetuose gavo "Distinguished Military Student" vardą ir atitinkamą garbės ženklą. (J. B.).

2nd Lieutenant Raimondas Petniūnas in training at Fort Benning, Georgia.

"AIDUTĖS" RENGIASI PIRMAJAM KONCERTUI

.. "Aidutės" — jaunos studentų amžiaus dainininkės - solistės, kurios lavina balsus pas žinomą chorų vadovę Alice Stephens. Jos raginamos ir buriamos, lietuvaitytės sudarė grupę, kurios narės skiria daug laiko išmokti daugiau lietuviškų liaudies ir pramoginių dainų.

.. "Aidutės" priklauso: Gražina Bičiūnaitė (taip pat Chicago Liet. Operos choro narė), Virginija Bobinaitė, Liucija Buivydaitytė (dažnai dainuoja solo ir duetu), Janice Drabik (jauniausia būrelio narė), Viktorija Grigelaitytė (daug šadantis

Australijoje diplomuoti prekybininkai yra daugiausia susikongregavę Adelaidės mieste. Čia gyvena net 7 baigusieji Prekybos Institutą Klaipėdoje ir beveik visi reiškiasi lietuviškoje veikloje. Rugsėjo 9 d. jie suruošė savo buv. rektorius E. Galvanausko, neseniai mirusio Prancūzijoje, minėjimą.

Nuotraukoje prekybininkai su žmonomis. Sėdi iš kairės: sol. G. Vasiliauskiene, K. Pociene, E. Kanienė, C. Paliulienė ir B. Lapšienė; stovi: J. Vasiliauskas, K. Pocius, P. Kanas, A. Paliulis ir J. Papšys.

(Nuotraukoje nėra A. Stulpino ir I. Taunio).
Graduates of the Institute of Commerce at Klaipėda and their wives, in Adelaide, Australia.

sopranas), Gražina Grybaitė, Jūratė Jakševičiūtė, Jūratė Jančytė, Leonilija Nakutytė (ką tik baigusi muzikos studiją bakalauro laipsniu), Živilė Numgaudaitė (dažnai dainuoja duetu), Donna Prusaitė ir Alė Vasaitytė.

"Aidutės" buvo pakviestos ir prisidėjo prie šių metų operos "Gražinos" pastatymo.

.. Spalio 28 d. Marijos Aukšt. Mokyklos auditorijoje, Chicagoje, "Aidutės" ruošia pirmąjį savo koncertą. Jos atliks lietuvių liaudies dainų, lietuvių kompozitorių dainų ir pramoginės muzikos dalykų. Akomponuos Alvydas Vasaitis. Kai kas bus

palydima gitaromis. Taip pat dalyvaus akordeonistas Kazys Daubaras iš Philadelphia, grojęs lietuvių parengimuose, o taip pat dalyvavęs amerikiečių teltvizijos Arthur Godfrey, Arthur Murray, Arlene Francis programose.

Nuotraukoje sėdi (iš k.): D. Prusaitė, J. Jakševičiūtė, A. Vasaitytė, J. Drabik; stovi: V. Bobinaitė, L. Nakutytė, V. Griglaitytė, G. Bičiūnaitė, L. Buivydaitytė, Ž. Numgaudaitė.

Foto V. Noreika

Singers of the newly formed "Aidutės" ensemble.

➤ Viena iš Lietuvių Televizijos Chicagoje programų. Lietuvių spaudos apžvalgą parengė ir pristatė Balys Brazdžionis. "Aušrą" ir kitus paveikslus rodo Tolių šlutas, LTV įsteigėjas ir vedėjas.

Lithuanian Television program, Chicago, Illinois.

Donis Vasiliauskas ir J. Vasiliauskaitė akordeonu atlieka programą; praneša — Kazytė Brazdžionytė. ➤

VIENA PROGRAMA LIETUVIŲ TELEVIZIJOJ CHICAGOJE

➤ Marijos Aukšt. Mokyklos Rūtos ansamblis atlieka programą; solo dainuoja Laima Rukauskaitė, prie piano K. Martinkutė.

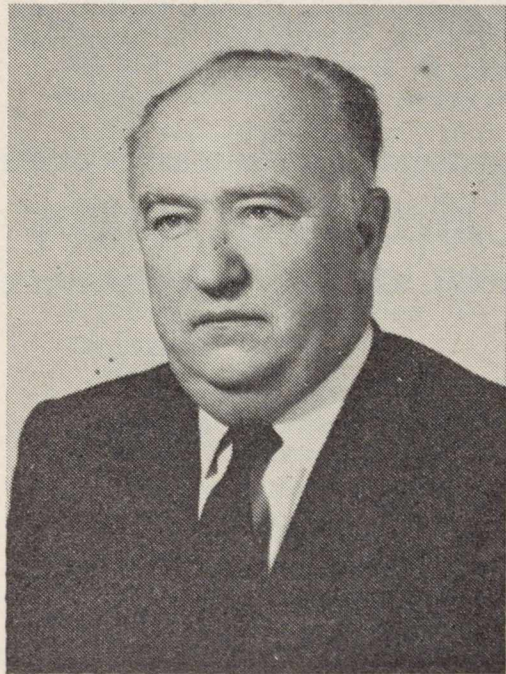
➤ Dūdų orkestras, vedamas J. Juozapaičio, atlieka LTV programą. Iš k.: Čėsna, J. Juozapaitis, A. Fetingis, Stepan ir J. Fetingis. Foto N. Nagis

Dr. Austė Paliokaitė, šį pavasarį gavusi Ph.D. Illinois Universitete Urbanoje iš chemijos. Ten pat būdama asistente ji gavo magistro laipsnį o 1963 bakalaurą Ksaverio kolegijoje. Jos disertacija: Stereochemical Studies in the Biosynthesis of Cholesterol. Su straipsniais

yra dalyvavusi savo srities žurnaluose, universiteto siunčiama dalyvavo chemikų konferencijose. Studijuodama dalyvavo jaunimo organizacijose, buvo valdybės ir kasmet Urbanos Universitete suorganizuodavo lietuvių tautines parodėles. Dirba Chicagos un-te.

A. Paliokaitė received a Ph. D. degree in chemistry from the University of Illinois, Urbana, Ill.

Atsikvieskite gimines bei draugus iš Lietuvos SABENA oro linija...

Jūsų agentas padės Jums...

★ Surašyti pakvietimo laišką nemokamai (notarizuoti ir legalizuoti)

★ Duos išlaikymo garantijos formas nemokamai (JAV reikalauja užpildyti šią formą vizitui ar imigracijai)

★ Paruoš kelionės bilieta (priims užsakymą ir pinigus).

SABENA

BELGIAN World AIRLINES

554 SOUTH GRAND AVENUE
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90017

Tel. MA 6 - 5471

⚡ Petras Tumėnas, š. m. liepos mėn. atšventęs 60 metų sukaktį.

P. T., ekonomistas ir visuomenės veikėjas, gimęs Zarasų apskr., 1940 m. baigė VD un-te ekonomiją ir kaip asistentas prof. Acukui, Vilniaus un-te dėstė prekių mokslą. 1944 pasitraukė į Vakarus, o 1947 m. atvyko į Venecuėlą. Čia buvo

vienas iš Venecuėlos L. Savišalpos Bendruomenės steigėjų ir ilgametis valdybos narys. Dirba venecuėliečių milijonierių Sarquis įmonėje kaip skyriaus viršininkas. Atliekamą laiką skiria lietuviškiems reikalams.

Economist P. Tumėnas, prominent Lithuanian civic leader in Caracas, Venezuela, marks his 60th year.

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS

Spalis

1967

— **Barn. Brazdžionis**, LD vyr. red., pakviestas dalyvauti Chicagoj Kultūros Kongreso metu rengiamo literatūros vakaro programoje.

Į Kultūros Kongresą taip pat vyksta LD leidėjas **A. Skirius**. Jis kelionėje ketina ilgiau pasilikti ir aplankyti LD platintojus bei rėmėjus Chicagoje ir New Yorke.

— **Poetas Jonas Aistis**, gyv. Washingtono ir dirbęs Kongreso bibliotekoje, Los Angeles Fronto Bičiulių kviečiamas gruodžio mėn. atvyksta ir dalyvaus Bičiulių rengiamo literatūros vakaro programoje. Vakaras įvyksta gruodžio 16, šeštadienį, šv. Kazimiero par. salėje.

Tai jau antras iš eilės kasmetinis L. Fronto Bičiulių rengiamas platus literatūros vakaras. Pernai metais svečias rašytojas buvo Aloyzas Baronas iš Chicago. Šiais metais šalia svečio J. Aisčio programą atliks ir vietiniai rašytojai, nedalyvavę pernai metų programoje.

— **Komp. Br. Budriūnas**, Los Angeles, baigė rašyti kantatą "Lietuvos keliu" ir jau rengiasi koncertui, repetuodamas ją su šv. Kazimiero parapijos choru. Kantata manoma atlikti Vasario 16 minėjime.

Kantatos gaidų jau užprašė Philadelphijos choro pirm. B. Raugas; jie taip pat mano kantatą įtraukti į savo repertuarą.

— "L. Dienų" redakcijoje galima gauti monumentalus **Pauliaus Augiaus** kūrybos monografiją - albumas. Knyga didelio formato, puikiai poperiuje meniškai apipavidalinta. Spaudai paruošė dail. A. Kurauskas ir Vyt. Saulius. Išleido D. Augienė. Kaina 17.50. Norintieji įsigyti, prašomi kreiptis į LD redakciją.

Sekančiame LD nr. veikalą paminėsime iliustruotu reportažu.

IN MEMORIAM

— Spalio 23 d. rytą savo studijoje rastas miręs dailininkas **Povilas Puzinas**, iš vakaro ištiktas širdies smūgio. Š. m. rugp. 3 d. jam suėjo 60 metų, vyras buvo pačiame savo kūrybos pajėgume — turėjo privačią meno studiją Great Neck, L.I., piešė portretus, tapė paveikslus, dalyvavo parodos (neseniai buvo laimėjęs N. Y. miesto premiją).

Dail. P. Puzinas buvo LD žurnalo meninės dalies redaktorium nuo žurnalo įsikūrimo iki 1956 metų, kada iš Los Angeles persikėlė į New Yorką, tikėdamasis pasiekti platesnių horizontų, surengti savo parodų Europoje.

P. Puzino paveikslų yra buvę ankstesniuose LD numeriuose — jo laimėjęs premiją kūrinyje XX amžiaus Madona puošė 1951 m. rugp. mėnesio LD viršelį, 1955 m. lapkr. mėn. viršelyje buvo Puzino su žmona Aušra darbo studijoje foto nuotrauka.

20 savo paveikslų testamentu paliko Čiurlionio galerijai Chicagoje.

Kultūros Kongresui artėjant

Kongresas vyksta lapkričio 23-26 dienomis Chicagoje — Jaunimo Centre.

Paskaitos vykdomos PLB Kultūros Tarybos priežiūroje; kultūrinius parengimus tvarko III Kongreso rengimo komitetas. Jo pirmininke pakviesta M. Rudienė. Komitetą sudaro Z. Dailidka, J. Ignatonis, J. Jasaitis, J. Jurkūnas, V. Kleiza, J. Paštukas, V. Radžius, M. Šimkus, J. Vaidelys. Komitetas bus papildytas JAV LB Chicago apyg. atstovu. III Kultūros Kongreso rengimu rūpinasi JAV LB centro valdyba, kurios pirmininku yra inž. Br. Nainys.

Kultūros Kongreso informacijos

Literatūros sekcija

— **Dr. R. Šilbajoris** bus pagrindinis Kultūros kongreso literatūros sekcijos referentas. Savo referate jis žvelgs į rašytoją ir skaitytoją.

Koreferentai: Kazys Bradūnas, Algirdas Landsbergis ir Bronius Vaškelis; moderatorius — Česlovas Grincevičius.

Lituanistinio švietimo sekcija

Tautinis auklėjimas

— Kadangi praėjusią vasarą įvykusioje lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitėje buvo plačiai ir išsamiai išnagrinėti lituanistinio švietimo klausimai, todėl Kultūros kongrese **Lituanistinio švietimo sekcijos nebus**; bus tik plačiau švelgiama į tautinį auklėjimą.

Mokyt. **Juozas Masilionis**, Chicago Lituanistinės mokyklos direktorius, referuos tautinio jaunuomenės auklėjimo išeivijos sąlygose klausimu.

Koreferentai: Birutė Vindašienė, Jer. Ignatonis, A. Rinkūnas, kun. J. Borevičius, SJ ir Vida Tamulaitytė.

Kultūrinių darbų finansavimas

— **Dr. Antanas Razma** skaitys referatą kultūrinių darbų finansavimo klausimu. K

Koreferentai: Z. Dailidka, JAV LB Kultūros Fondo pirm. Stepas Kairys, LB Kanados krašto valdybos narys.

Kultūros kongresui surengti ir užsimotus uždavinius įvykdyti reikia finansinės paramos; kongresui skirtas aukas prašoma siųsti adresu: Mečys Šimkus, JAV LB cv izd., 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill., 60632

Į Kultūros Kongreso (lapkr. 23-26 dienomis) Chicagoje programą įeina keletas meninių parengimų: **dailės paroda, literatūros vakaras** ir komp. **D. Lapinsko** kūrinių vakaras: opera "Maras" ir kantata "Karalius Mindaugas" (žodžiai K. Bradūno). Žinant D. Lapinską kaip moderniosios šiuolaikinės muzikos kompozitorių ir atsimerant jo taip pat Chicagoje statytą operą "Lokys", naujieji kūriniai kelia susidomėjimo.

Apie šiuos muzikinius veikalus mūsų spaudoje be smulkių kronikinių žinučių nieko daugiau neskelb-

Patogiausia vieta sustoti, lankantis Los Angeles mieste ir Hollywoode.

Bon Air Motelis

1727 No. Western Ave.

Hollywood, Calif. 90027

Telef. HO 4-4154

Savininkai:

Ignas ir Viktorija Gurčiniai

Vėsinami kambariai; kiekv. kambarį nemokamai TV ir telefonas; yra kambarių su virtuvėmis; kieme šildomas maudymosi baseinas. Patogus susisiektis autobusais ir automobiliais.

LD žurnalų parėmė

LD žurnalo loterijos laimėtojai

Rugsėjo 17 d. "Lietuvių Dienų" piknike įvyko laimėjimų traukimas, prižiūrint specialiai komisijai iš E. Dambraskaitės, V. Kazlauskio ir J. Trušausko. Laimėjimus traukė, komisijos pakviesti, piknike dalyvavę mūsų mažieji.

I-ji dovana, fonografas, teko **J. Stran-kauskui** Adelaide, Australija.

II-ji dovana — dail. P. Luko paveikslas teko **A. Sabaliauskui**, Los Angeles, Calif.

III-ji dovana — baterinis radijas teko **S. Brazauskienei**, Los Angeles, Calif.

Po 3 lietuviškas knygas vaikams — Keturkojis ugniesgysys, Lietuva — Europos nugalėtoja, ir Žaižaras laimėjo **K. Krušinskas**, Woodhaven, N. Y. ir **M. Orante**, Amsterdam, N. Y.

Po dvi anglų kalba knygas — Lithuania Land of Heroes ir Battle of Grunwald — laimėjo **S. Tiknis**, Yucaipa, Calif., **J. Vainauskas**, N. Hollywood, Calif. ir kun. **A. Sabas**, Sudbury, Canada.

Po tris lietuviškas knygas suaugusiems laimėjo **I. Bartkus**, San Francisco, **A. Pudyraitienė**, Chicago, Ill., **M. Karaša**, Baltimore, Md., **J. Beresnevičius**, Rochester, N. Y., ir **V. Senda**, Chicago, Ill.

... "Lietuvių Dienų" žurnalui paremti, įsigydami laimėjimų bilietėlius, atsiuntė:

CALIFORNIA —

Po \$6.00 — **J. Jurgilas**, MD, **Clara Tilma**.

Po \$3.00 — **V. Anelauskas**, **A. Andrulis**, **E. Arbas**, **J. Augis**, **Bagdonas**, **J. Baltran**, **M. Banionis**, **F. Bartkus**, **A. Bartkus**, **B. Basiulis**, **Agnes Bobber**, **A. Bonatas**, **S. Brazauskas**, **Rev. P. Celiešius**, **D. Čibas**, **Aldona B. Cinikas**, **B. Čiurlionis**, **A. Dabšys**, **A. Daukantas**, **K. Deltuva**, **A. ir A. Dičius**, **Ch. Dubickas**, **K. Galiunas**, **P. Gauronskas**, **V. Gilyis**, **J. A. Gricius**, **J. Grinis**, **P. Guest**, **T. Ivanauskas**, **C. Jasutis**, **J. Jasutis**, **A. Janus-Hajos**, MD, **H. Januzys**, **E. Jarsunas**, **A. V. Jonynas**, **J. Jusionis**, MD, **M. Kairys**, **C. Kalowez**, **L. Kancauskas**, **E. Karsys**, **Z. Koronkevičius**, **M. Kregždė**, **S. J. Kvečas**, **Ann Laurinaitis**, **P. Lembergas**, **K. Leveckas**, **P. ir A. Litvinai**, **A. Logulki**, **A. Lukšys**, **B. Mackiala**, **O. Mackevičius**, **H. Mikalonis**, **A. Malinauskas**, **I. Medziukas**, **A. Milčius**, **J. Miliunas**, **A. Mozdner**, **A. Narbutienė**, **C. Norkus**, **Leo E. Oksas**, **Rev. Theo Palis**, **J. Polikaitis**, **Br. Posius**, **A. Pranyš**, **B. Papsys**, **P. Pranis**, **J. Ramonis**, **V. Ruktyš**, **W. Raila**, **P. V. Raulinaitis**, **L. Reivydas**, **A. Remeikis**, **J. Rukšėnas**, **M. Sabanas**, **A. Sabaliauskas**, **A. Sajus**, **V. Sajus**, **J. Salys**, **V. Šaras**, **B. G. Skiman**, **J. Spirauskas**, **B. Stančikas**, **B. Starkienė**, **E. Stirbys**, **Max Strupes**, **G. Svetik**, **Mrs. Szikley**, **J. Tautkus**, **A. L. Telyčėnas**, **S. S. Tiknis**, **J. Trušauskas**, **A. Tomas**, **G. M. Tyler**, **V. Usas**, **D. Vailokaitis**, **J. G. Vainauskas**, **A. Valiulis**, **A. Valiūška**, **Frank Valuskis**, **E. Vasiliauskas**, **E. Veimeris**, **E. J. Walsh**, **L. Zai-kis**, **A. Zilenakas**, **S. Žymantas**.

(Daugiau kitame nr.)

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

Jei reikia apdrausti
namus, automobilį, gyvybę ir pn.,
pirkti ar parduoti nuosavybę,

Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029.

▲ St. Joseph's Parish Choir (Waterbury, Conn.) directed by Prof. A. J. Aleksis was featured as a solo unit in the Ecumenical Choir Festival of 42 area church choirs, April 16, in St. John's Episcopal Church, Waterbury, Conn. The choir sang "Pulkim ant kelių" (Strazdas-Naujalis) and "Liukitės ašaras lieję (Aleksis). Much publicity was given to the musical event and the Lithuanian church choir. (More — page 25).

Photo Frank Vairo

Waterburio šv. Juozapo parap. choras, dalyvavęs ekumeniniame chorų festivalyje Waterbury. Liet. choristai stovi prieš šv. Jono alto-rių episkopalo bažnyčioje festivalio metu.

Viduryje — dirig. A. J. Aleksis. Moterys iš kairės: G. Seliokaitė, M. Marūnienė, M. Andrikytė (solistė, choro pirm.), A. Kazlauskaitė, B. Ortlieb, K. Čampienė, C. Kondraškienė, M. Kanapkaitė, L. Sulauskaitė, A. Žemaitaitytė, E. Bražėnienė, J. Stulginskaitė, S. Stulginskaitė, I. Stuopelytė.

Vyrai iš kairės: V. Vaškelis, A. Čampė, E. Stulginskis, J. Brazauskas, K. Seliokas, J. Kazlauskas, V. Bražėnas, P. Marūnas, P. Kuras.

President Johnson Speaks

To American Nationality Groups

In a notable address, made at the White House on September 22, President Johnson spoke to American nationality groups. His talk touched on the most vital issues the United States is facing today, as well as the whole meaning of America.

The occasion the President chose for his speech was a meeting at the White House of several hundred representatives of national fraternal organizations and benefit societies, many of them founded by immigrant groups. They had been asked to meet the President and were greeted by him, seven members of the Cabinet and other high Federal Officials. His remarks, however, were intended for newer Americans throughout the country.

"We— or our parents or our ancestors," the president said, "have come here from every continent." He noted that in his own state of Texas more than 25 foreign-language newspapers or magazines are regularly published — many of them in Spanish because of the large Mexican-American population, but also in German, Czech, Italian, Swedish and French.

A summary of the President's speech follows:

Quoting Eric Hoffer's statement that "America is the only new thing in history," the President said that America is not only different because its people come from so many different places, but because it has a different view of people — the belief that every man ought to be able to make as much of himself as he can. It was that belief that brought us here.

That belief motivates every aspect of our national life. It is what moves us to work so hard for better education, better health, better security; to free men not only from political tyrants, but from such other tyrants as ignorance, ill health, poverty and discrimination. Each of these must be fought by a descent society. Each can and will be overcome.

In times like these, when violence breaks out in our cities, or when a conflict overseas continues without any sign of early resolutions, we need to go back to first principles, to the history of our American experience. It has never been easy to protect freedom, to move forward. In every war we have ever / Continued

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

OCTOBER

1967

LITHUANIAN DAYS, 1967, OCTOBER

PRESIDENT JOHNSON SPEAKS...

Continued from page 21
fought there have always been those crying out that the issues were not worth the price we were called upon to pay. This was true of the attempt of the Axis powers to gobble Europe in the thirties; the Communist threat against Greece and Turkey in 1947; Berlin in 1948; Korea; missiles in Cuba and now Vietnam.

I do not minimize the price we are paying today, but it is far less than the price of Communist conquest in Southeast Asia, than the risk of a third world war because of our failure to stand in Vietnam now. Our stand there is just as important in the long run as the stand we made in your parents' and grandparents' homelands in years past.

Just as it is never easy or inexpensive to protect freedom, so it is not easy to extend the promise of America to all of her peoples and to all of her races. Your forebears knew that the early years of this century. Then people were talking about the Poles, the Jews, the Hungarians, the Czechs. They feared the new immigrants who were crowding into the tenements and the teeming streets of our cities. People said these newcomers just never would make it in America. There were too many obstacles; these hordes of immigrants had too many shortcomings; there was too much resistance among those who had already made it themselves.

But look what happened. Look at their children today and look at their grandchildren sharing in America's abundance and contributing to America's richness. Despite hard, despairing times, they made it and we made it.

Just as surely, today's immigrants to modern America, the Negroes, the Spanish-Americans and the Puerto Ricans, are going to make it.

In part, they are going to make it because the rest of us are going to help them on their long march to freedom and prosperity — a march so many others have made. But also they are going to make it on their own. That is the oldest and the finest of all of the America's traditions.

As the Hungarian patriot, Louis Kossuth once said, America establishes the higher principle that all races are capable of noble development under noble institutions. That is what we are all about. If it is the only new thing in history, it may very well be also the best.

A few days following the White House meeting, the National Fraternal Congress of America at its annual meeting in Florida, adopted a resolution thanking the President for his recognition and encouragement.

Readers wishing the full text of the President's address may obtain a free copy by sending their name and address to the American Council for Nationalities Service,

20 West 40th Street, New York, N. Y. 10018.

IN THE ALTAR SHADOWS

Excerpt from a novel

by Vincas Mykolaitis-Putinas

Translated from the Lithuanian
by Milton Stark

VII

Continued from the last issue

Doubtlessly the student would have continued his harangue to the mounting indignation of the peasantry and the concern of the clerics, but in the meantime a rattling of wheels was heard and the guests from the rectory drove into the yard. Some went to meet them, others dispersed in the orchard. Vasaris was left alone with the student and they too turned slowly toward the yard.

"You see," said the student, taking the cleric by the arm, "I spoke sharply because I found myself on the defensive. Everyone here is against me. I myself barely missed going to the seminary. Every coin has two faces, after all. I'm terribly tired on constantly hearing the priests boasting of the Daukšas, Sirvydases, Valančius and Maironises. You will become convinced yourself in time that there is much less creative energy and spirit in the priesthood than you young seminarians think."

"That would be a great disappointment, of course," replied cleric Vasaris. "I believe that the new generation of priests have a great deal of that spirit."

"I hope that you believe that after as many as five years in the priesthood," the student remarked not without irony.

Meanwhile the new arrivals put in their appearance before them: the pastor himself, the Reverend Trikauskas, the teacher and Miss Lucy accompanied by the hosts and all the others. Cleric Vasaris felt pleased to be seen in the company of the dignified, bearded student.

He was the last to greet Lucy. She squeezed his hand tightly and, flashing her eyes, laughed.

"You left us so quickly that time after the festival. I hardly noticed. I wouldn't have let you, I wouldn't have let you..."

"I didn't have any luck at all that day," cleric Vasaris replied. "I burnt your hand. Does it still hurt?"

"Here, look!" she held out her hand. "Can you guess where?"

"I can't see a mark," the cleric looked but did not dare take her hand. Still he did notice that her hand was shapely.

At this point the elder Mrs. Petryla asked the young lady away to consult on the food, and Vasaris was left alone. He was satisfied with himself.

The meeting and the salutation had gone smoothly, naturally.

Meanwhile the Reverend Trikauskas had already made the rounds of the orchard with Petryla's cousins and picked some delicious pears; the pastor, the teacher and the student were arguing about the production of fruit wines in Lithuania. The farmers were talking about crops and the coming sowing; cleric Petryla was busy with his box in the attic.

Unnoticed by anyone, cleric Vasaris slipped away into the orchard to enjoy his last evening and the silence of the warm sunset. His whole being was wrapt in the sad mood of parting. Vacation had sped by like a short dream, and tomorrow evening he would already be walking the dimly lighted, dust-tainted corridor; kneeling in the narrow chapel;

watching the bent out portraits of Saint Aloysius and Stanislaus Kostka; listening to the monotonous voice of the spiritual advisor. Leaning over the fence, he watched the setting sun in a reverie of farewell.

Suddenly, from behind, someone's hands closed over his eyes. The suddenness of it startled him.

"Ha! Who is it? Guess!" a brisk, cheery feminine voice rang out at his ear. Vasaris' heart stopped short.

"Miss Lucille..."

"No! Not like that! I won't let you!"

Now he felt not only her fingers and palms but her elbows and breasts and her whole body cleaving to him, panting quite close to his face. The first sensation of pleasantness quickly turned to shame and annoyance at his blindfolded eyes and hampered breathing and the ridiculousness of his attitude as a whole.

"What do you mean? I know that you're Miss Lucy. Please stop it..." he said impatiently, almost imploringly, in a scarcely audible voice.

Instantly she jumped back a few steps and, grinning, mocked his voice in a whimper: "Please stop it! Lord, what innocence! An untouchable! Phew!" Turning on her heels, she skipped back to her house, frisking and romping.

Cleric Vasaris was left standing, crushed with shame, humiliated ten times more than before, during the festival. He had not anticipated this sort of eventuality when readying himself for his second meeting with Lucy. He was all the more stricken because he felt absolutely blameless in this instance. What else could he have done if she covered his eyes and pressed his nose too, so that he could not catch his breath? And why had she been insulted? Undoubtedly there was some misunderstanding here. But various conjectures as to the reason behind Lucy's running away brought him no peace. It became progressively clearer to him that his 'Please stop it' had been really unmanly, miserable and ridiculous.

He walked to the other end of the orchard, inspected the trees, looked for fallen apples, but Lucy's scornful 'Phew' still echoed in his ears. He did not dare think how he would meet her or what he would say to her now.

"Why is our young priest so sad?" Mrs. Petryla asked him, concerned. "Stay with us, enjoy yourself."

"You'd be sad, too, mother, if at his age they'd shut you up in a nunnery!" cried the student jovially.

But Lucy's countenance indicated that she wanted to take cleric Liudas' part. "That's not true! I saw the young priest saying his prayers in the orchard. He's not a bit sorry he has to leave for the seminary."

The Reverend Trikauskas eyed him with his pince-nez from head to foot and clapped his shoulder with the palm of his hand.

"Yes!" he said. "Only from such innocent lads will grow the true servants of the Lord. The devotees will have somebody to worry them. Not like us — one, two, three and strike your chest."

At this point Liudas Vasaris withdrew into his shell like a turtle and it no longer made any difference to him who said what about him. He saw that Trikauskas and Lucy herself, probably, regarded him as simpleton; and for this reason, namely, he felt he stood above both Trikauskas and Lucy. In similar situations he grew and strengthened quickly, like an injured but deeply rooted sapling.

VIII

From the very beginning of the second academic year in the seminary Liudas Vasaris found himself much more independent and cognizant. He now had a semblance of experience, something of a past. During the first academic year he had familiarized

himself with the discipline and atmosphere of the seminary; there no longer was any need to fear unexpected innovations which would upset him and uphold the idea that he was still a poor, ignorant freshman. He was quartered now in a room with just three others, not in the foul 'Labyrinth'. True, he came to the room only to sleep and during the day had a place assigned to him in the hall, but it was still better than the Labyrinth.

Also gone was the formarius, who had kept a constant eye on them, kept control over them, summoned them for sundry chats and sometimes contrived various other tiresome things for them to do. They were all very pleased with the knowledge that they were no longer the last, that there were others beneath them.

During his first vacation Liudas Vasaris had had some opportunity of seeing a little of the priestly life; consequently, the various conferences were more comprehensible, the teachings more concrete. Lastly, his own intimate experiences, though neither numerous nor profound, became more concentrated and gravated the first traits from which his entire psychic life would branch out later on.

He spent the first three-day recollections in a mood of vacation remembrances. The spiritual advisor read of processions of hideous sins, of penitence and God's Grace, of hell and heaven; and cleric Vasaris was drowning in sunny summer nature, moving in his family circle, analyzing the quarrel between pastor Kimsa and "the Apostle," disputing with the student; or, what was more frequent, contriving sundry adventures and dialogues with Lucy. All of the fragments of these scenes, thoughts and feelings in turn diminished and expanded into poignant dramatic spectacles. Unquestionably, the impression made by Lucy was the strongest of any during the whole time of his vacation. But Vasaris did not bother to find out the nature of this impression. More than likely it was not yet love. It was merely the first unsuccessful awakening of youthful ambition and imagination. Dreaming about her, Vasaris dreamt more about himself; idealized himself, not her; longed for his own maturing, not for her. That is why, in those days, still sensitive to matters of his conscience and even peculiarly "yearning" for new kinds of sin with which to vary his confessions, he did not once venture to make confessional material out of his acquaintance with Lucy.

However, it is also likely that because of his inexperience alone he could not understand that the listlessness in his heart brought on by the pastor's niece was the first vague yearning for woman, the first stirring of the erotic feeling.

Lucy was the first woman to arouse Vasaris' imagination and his youthful ambition. While in high school he had neither met nor had acquaintance with girls. Woman for him at that time had been no more than a general distinction in sex, intriguing him and arousing his curiosity. Lucy, though, had aroused his desire to excel or to please rather than his curiosity.

Comparing himself with Lucy, he saw an array of irking differences. She was a girl forward and self-confident; he was an unhandsome (so it seemed to him), quiet, timid and clumsy cleric. She was brash, she bowed before no one; to those who would slight her she was prepared to strike back; he, on the other hand, scraped before everyone and was prepared to kiss any hand that was proffered him. But he had an inkling, nonetheless, that Lucy liked him, though she had ridiculed and humiliated him. For this he had to grow, to become stronger, to become manlier! No, she would not ridicule him again! To excel in Lucy's eyes now seemed more important to him than to establish a good reputation with the seminary superiors. This desire, like a seed cast onto fertile soil, remained in him and gradually began to take root. From that time forward, in women's so-

ciety or, to put it more colorfully, within the circle of their spiritual radiation, Vasaris experienced an exultation of spirit and an accelerated tempo of psychic energy.

In this manner, with the maturation of Vasaris' character, one powerful factor of this maturing appeared to go hand in hand with the predictable events of seminary training; so that a substantial part of his spiritual life began to course along the stream of the spiritual life of the seminary. For the relationship between woman and a young cleric, on an emotional basis, was severely condemned as dangerous and frequently even sinful. A priest intending to spend his entire life in innocence and strict celibacy, must of course avoid woman, who can weaken his will to keep his vows. For this reason, the seminary and all of its overseers of the spiritual life of the priests have devised an elaborate system to protect the priest from woman and to install in his heart the powers of resistance.

At almost all recollections in the seminary Vasaris heard one point brought up in the examination of a priest's relationship with a member of the opposite sex. Woman, from the standpoint of soul, was of course equal to man. Christianity had not only freed woman from bondage but had elevated her, placing Mary and hundreds of other holy women on the altar. However, woman was the cause of the gravest of sins and inciter of the carnal passions. The cleric, as well as the priest, must shun dangerous acquaintances and fraternization with woman. "Beware and shun woman," is the chief commandment of the priest's behavior. This dictum was illustrated in the seminary by various examples from the lives of the saints and everyday events. A colorful comparison by one of the Fathers of the Church was often cited: water is good and earth is good, but the mixture of the two produces mud.

Within the influence of seminary life the relationship between priest and woman followed this scheme of definition: in the cult of religion — veneration of woman; in everyday life — negation of woman; in the poetic dreams of youth — the idealization of woman; in the prosaic reality of life — the scorn of woman. There was no true middleground definition here, since in the priest's life there is no sincere, ordinary or natural relationship to woman.

Among the maturing or lately matured young men confined in the seminary, rare was the one who had in one way or another met with a pleasing woman. Among the most trusted friends, in outspoken moments, this question would be talked out; there would be mutual admissions, even regrets at the fate of eternal bachelorhood. Alone, in their dreams, they imagined these "sisters" as the most perfect, the prettiest, the gentlest and the most angelic beings, but in a larger group, in the general conversation, they were known to cast a scornful phrase or word in proper tone and style in the direction of the "hags." But there was no real cynicism here yet. Real cynicism came afterwards, in the priesthood, especially among those who passed from youthful idealism and dreams to the practical use and contempt of woman. This ilk held woman a low, worthless creature, contributing nothing to art or to civilization.

(To be continued)

SOVIET INEQUALITIES

● Pamphlets distributed by the Chinese embassy in Warsaw last August asserted that a "movement of national liberation" was active in Lithuania, Latvia and Estonia. The goal of the movement, according to the Chinese pamphlet, was emancipation from "Moscow's slavery".

The Polish-language pamphlets also enumerated "Soviet annexations" of Poland's territories as well as examples of Soviet "rapacious" policies toward Czechoslovakia, Romania and Finland. The pamphlets were immediately confiscated by the Polish police (E.).

AMERIKOS LIETUVIŲ VARDYNAS

Jungtinių Amerikos Valstybių žinomųjų lietuvių biografinės žinios. I knyga. Su prof. Pakšto įžanga. 280 psl. 1953. Minkštais viršeliais — \$5.00, kietais — \$7.00.

Nepamirškite užsisakyti

Vytės Nemunėlio

knygą mažiesiems

MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS

su spalvotomis V. Stančikaitės

ilustracijomis.

"LIETUVIŲ DIENŲ" LEIDYKLOJ
galima gauti šios knygos:

M. Gimbutienės, Balts. \$6.95.

Dr. J. Končius, Vytautas the Great
Minkštais viršeliais \$3, kietais \$4.

B. Armonienė-A. Nasvytis, Leave
Your Tears in Moscow. \$3.95.

Lietuvių-Anglų kalbų žodynas. \$5.

Anglų-Lietuvių k. žodynas. \$6.

Lietuvių kalbos vadovas. \$4.00

Užsakymus slūskite:
Lietuvių Dienų Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood 29,

Only a limited supply available of

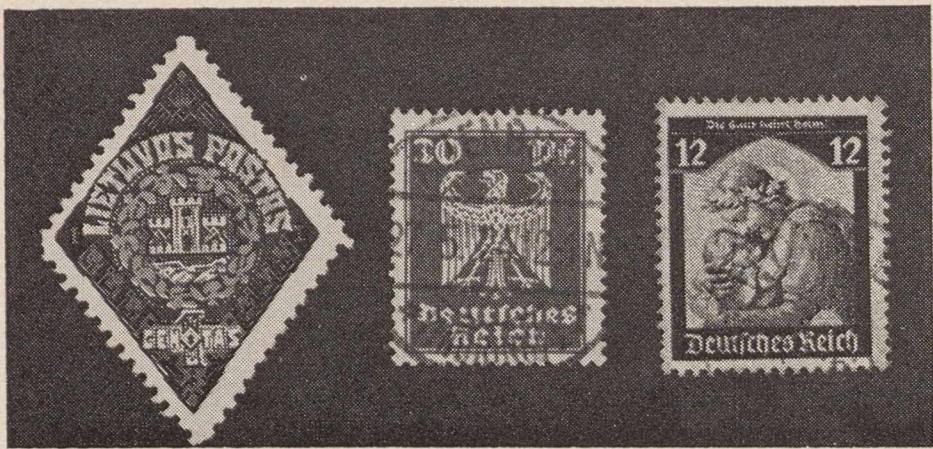
LITHUANIAN MAPS

Compiled by J. Andrius, with the technical assistance of Professors A. Salys, Stp. Kolu-paila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka. This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

A multicolored map of Lithuania
Book map, in folder: \$3.50

"Lietuvių Dienų" Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.
90029

Three stamps issued by Nazi-Germany: 1. President von Hindenburg, who in 1933 appointed Adolf Hitler as Chancellor of the Third Reich, 2. The Castle of Heilsberg, Ospr. Near Heilsberg was the transmitter of Radio Koenigsberg, the seat of smear-propaganda against Lithuania. 3. The Baltic Sea Swastika-flagged liner "Tannenberg" which often visited the Port of Klaipėda causing disturbances there.

Trys nacinės Vokietijos išleisti pašto ženklai: 1. Vokietijos prezidentas Hindenburgas, 1933 paskyręs nacionalsocialistų partijos vadą A. Hitlerį Trečiojo Reicho kancleriu. 2. Heilsbergo pilis Rytprūsioje; prie Heilsburgo buvo Karaliaučiaus radijo stotis, siuntusi propagandą, nukreiptą prieš Lietuvą. 3. "Baltijos Tarnybos" keleivinis laivas "Tannenberg" dažnai vasaros metu atplaukdavęs į Klaipėdą kelti neramumų.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By Antanas Bernotas

Part C

The political situation in the Territory of Klaipėda became worse when, on January 30, 1933, Adolf Hitler, the leader of the German National Socialist Party, was appointed chancellor of the Third Reich. Propaganda, urging all Germans to unite wherever they happened to live, deeply affected the German population of Klaipėda Territory, as well. It was known that as early as 1928, underground German organizations existed in Šilutė, Kintai, and in other localities, whose members were receiving military and political training. The aim of these groups was to recruit as many members as possible and, when an opportune time came, to reannex the Territory of Klaipėda to Germany.

This illegal German political activity sharply increased when Hitler came to power. Nazi propaganda infiltrated the country through various channels, such as the press, radio broadcasting, correspondence, and visitors from the German Reich. Nazi propaganda made a great impact upon the German youth of the territory and soon they began to organize themselves into units similar to the Hitlerjugend in Germany. To campaign against Nazi propaganda in Lithuania was a very difficult task. All Nazi newspapers and publications were banned and censorship of the local German press was introduced. Soon Radio Koenigsberg (Ostpreussen), however, introduced its highly inflammatory daily program for the population of Klaipėda (Memelland), called "Heimatdienst" (National Service). It often urged the German population to rebel and overthrow the government of "Szameiten" (a derisive name for Lithuanians, used by unfriendly German population living in the Klaipėda Territory, derived from "žemaitis" — lowlander). Some youths even traveled surreptitiously to Germany where they attended special Nazi courses and returned home as trained members of the Storm Troops or SS Guards. Nazi propaganda was further activated when Herr Koch was appointed NSDAP Gauleiter of Ostpreussen with headquarters in

Koenigsberg) and Moser was appointed the local Nazi Leiter of Tilsit (Tilžė) just across the Nemunas River from the Territory of Klaipėda.

In this tense political atmosphere, preparations were being made for the election of the "seimelis" (assembly) to take place on May 22, 1933 in the Territory of Klaipėda. Some time previous to the elections, upon orders received from Nazi leader Rudolf Hess in Berlin, the pro-Nazi CSA party (Christlich Sozialistische Arbeitsgemeinschaft) was organized in the Klaipėda Territory under the leadership of Pastor von Sass and his deputy Baron von Ropp. Later, however, when it was ascertained that this party was not sufficiently pro-Nazi, the same sources gave orders to organize another pro-Nazi party, called SOVOG (Sozialistische Volksgemeinschaft), whose leader was veterinarian Dr. Ernst Neuman and his deputy Willy Bertuleit. Both parties participated in the election and received a great number of votes. Their candidates became members of the "seimelis" after elections were over.

(To be continued)

LITHUANIAN STAMPS & COINS

will be sent to you on approval.

Write:

Baltic Stamps, P. O. Box 127
Toronto 19, Ont. Canada

● On August 14, The Evangelist, a Catholic newspaper in Albany, New York, published an article about St. George's Parish. The parish, whose pastor is Rev. M. Čyvas, Dr. I.C., is celebrating its 50th anniversary this year.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE

6211-6219 So. Western Ave.

Prospect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,

President

2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į BEACON MOTOR HOTEL

Arti prie
Beach, Westwood, Beverly Hills
& Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica,
California

EXbruck 4-9144

Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made
fresh and Smoked Polish Sausage,
fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Polish
hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and
other home made delicacies.

IT's CLEM'S
3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO
SĄSKAITŲ

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŲS GA-
LITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪ-
ŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA...
TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE
ČEKĮ DABAR.

DIVIDENDAI
PASIUNČIAM
KAS ¼ METŲ
UŽ

4 3/4% INVESTMENTUS

5% ant bonų sąskaitų

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$15,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court

Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAIUSKAS

sekretorius

Tel.: 656-6330 ir 242-4395

Renew your Lithuanian Days magazine

Eng. M. Ivanauskas, flame painter, at left, receives citizenship award from Robert D. Stuart Jr., Quaker Oats Co. president.

● At recent Citizenship Day ceremonies held at the Prudential Building, Chicago, Ill. Mikalojus Ivanauskas, received a citation naming him "Outstanding New Citizen of the Year". M. Ivanauskas was one of five to receive such an award from a group of 8,000 newly naturalized Americans. The other recipients were from Egypt, India, Spain, and China.

The citation is presented to a select number of new citizens who have demonstrated an appreciation of American citizenship, provided a positive contribution to the advancement of knowledge, and have given good service to the community.

Ivanauskas, a graduate of Lithuania's Vytautas the Great University, is a structural engineer and works for a Chicago engineering firm. He is also internationally recognized as an artist for his innovation of "flame painting" in which he employs the use of a blow torch to create a new concept in art.

Ivanauskas and his wife Elena have been living in Cicero for the past eight years.

● In an unprecedented Ecumenical Choir Festival, more than 300 members of 42 area church choirs sang hymns, anthems, and psalms at St. John's Episcopal Church, April 16, 1967.

Prof. A. Aleksis, noted choir director at St. Joseph's Church, lead his choir in two Lithuanian hymns.

"Nine men from the choir of St. Joseph's Church, joined by 14 women wearing their native Lithuanian dress — each design coming from the different sections of Lithuania where their relatives had lived — sang two anthems. Directed by Prof. Alexander Aleksis, they sang "Pulkim ant kelių" and "Liaukitės ašaras liejė".

The women's richly embroidered and woven costumes consisted of a vest-like weskit, apron, skirt, ornate headpiece, all of linen, blouses with puffed out sleeves, and amber beads, ear-rings, and rings from the Baltic". (Waterbury Republican, April 17, 1967.).

● A one-man show by the Lithuanian graphic artist Romas Viesulas, now residing in the United States, is being given by the Cincinnati Museum of Art on September 10 — October 3. On exhibit are the three latest cycles of Viesulas' lithographs: "Toro Desconocido", rooted in the Spanish bull-fighting lore; "Hew", based on motifs of the pre-Colombian culture in Mexico; and the "Notes on Image and Sound," inspired by modern music. A catalogue issued for the occasion contains an article by the curator of the graphic art section of the museum, Mary W. Baskett. (E.).

● An article about artist Juozas Pautienius was published in the Sunday edition of Cicero Life. J. Pautienius has been a resident of Cicero, Ill. since 1949.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● Jūra Strimaitytė, from Elizabeth, N. J., has returned from Turkey after two years of service as a member of the Peace Corps. She was an English teacher at Diyarbakir College in eastern Turkey. J. Strimaitytė is a graduate of Georgetown University in Washington, D.C. At the present she works at the Office of Economic Opportunity in Washington, D.C.

● Cleveland's well-known Lithuanian Folk Dance group **Grandinė** was featured in the Sunday Magazine (August 27 edition) of the Plain Dealer.

● Dr. A. Klimas, professor at Rochester University, N. Y., participated in a linguists convention in Bucharest, Roumania. Dr. Klimas was the only Lithuanian to attend this convention.

● Msgr. J. V. Bulaitis, from London, England, has been promoted to secretary general of South Korea's Vatican Legation.

● Rimantas Plepys has received a Ph.D. degree in organic chemistry from Pennsylvania State University, University Park, Pa. R. Plepys received his B.S. in chemistry and M.S. in organic chemistry at Wayne State University, Detroit, Michigan.

● Genovaitė Česnaitė has been appointed professor of French at Utica College, New York. G. Česnaitė is a graduate of Clark University, Worcester, Mass. She received her master's degree in education from Wesleyan University, Middletown, Conn. and a master's degree in French from Middlebury College, Middlebury, Vt. She has also studied at Sorbonne University in Paris.

● On September 24, at the Kulas Hall of the Cleveland Institute of Music, the Cafarelli Opera Company presented contralto **Aldona Stempuzis** in a recital of classical songs and arias and contemporary Lithuanian music, with guest artist composer **Darius Lapinskas**, at the piano, assisted by artists Kathryn Lukas, flute, and Robert Matson, percussion. The recital received excellent reviews in the Cleveland press. **THE PLAIN DEALER**, Ohio's largest morning and Sunday newspaper, states:

"Aldona Stempuzis, Cleveland contralto who gave a recital in Kulas Hall at the Institute of Music yesterday, is a remarkable singer first for the wide range of tasks she sets herself, and second for the high degree of success with which she accomplished most of them.

Her program embraced a clutch of Italian opera arias, an Italian Baroque group, some Spanish items, a Debussy group and an unusual

contemporary cycle. In none of these was she anything less than competent and in the best of them she was superb. It all made for a most stimulating musical afternoon.

Miss Stempuzis has been called both a mezzo and a contralto at various times (this time the program listed her as a contralto). Listening to her, it is easy to understand the confusion. She has a lower range of extraordinary dark contralto timbre, but she can also get up above the staff with a stunning full voice when the occasion arises".

Frank Hruby, music critic of **THE CLEVELAND PRESS**, writes:

"Of great interest was the music by Darius Lapinskas, Miss Stempuzis' accompanist. The young Lithuanian-born composer has taken five old Lithuanian folk songs and provided them with a descriptive background in the strictly contemporary international style. They were evocative, and highly imaginative."

Mrs. Stempuzis and Darius Lapinskas will perform together again on November 26 during the Lithuanian Cultural Congress in Chicago which will sponsor the contemporary opera **Plague** (Maras) composed by D. Lapinskas.

● **THE NEW YORK TIMES** (Sunday, September 10 edition) reviews: **Photographs:** Algimantas Kezys (Chicago; Loyola University Press).

"Leafing through **Photographs:** Algimantas Kezys, SJ ... one is reminded of the French photographer which is the great event, the true Brassai's comment, It is daily life 'reality' ... This volume's 68 full-page black-and-white reproductions offer an inspired sampling of what he meant.

Celebrating the ordinary in the human scene, often with rare sensitivity, insight and originality, Father Kezys relates all he sees to the single-minded viewpoint that beauty can be found anywhere, if one cares to look for it.

This beautiful book is proof that one who does care, has the capacity to respond perceptively, and the skill to record what he sees, can indeed find worthwhile material anywhere, regardless of time, place and circumstance. In Father Kezys' case, as reflected in this volume, this has meant about 10 American states, several European countries and, of course, his home town of Chicago.

Father Kezys is a native of Lithuania, now a 39-year-old member of the American Lithuanian Jesuit Fathers, with headquarters in Chicago. Hugh Edwards, curator of photography of The Art Institute of Chicago, which gave him a show not too long ago, has written a postscript of appreciation for this gifted photographer's talent."

JIE IŠĖJO NEBEGRĮŽTAMAI...

Vėlinių mintys

Rods, dar tik vakar jie buvo mūsų tarpe: kalbėjomės, ginčijomės dėl šiaudelio gelsvos ar pilkšvos spalvos; vieni kitus pralenkt ketinome gyvenimo vieškeluose; retkarčiais džiūgaudavome, dažniau liūdėdavome, kad diena apsiniakus, kad saulės mums maža... O apsidairę jų nebe matome, tarsi jie slapta būtų kur iškeliaavę, net aiškiau nė "sudie" nepasakę. Po kelis kartus mes pereiname savo pastogės visus kambarius, daug kartų vartome spintų duris: va, čia jų palikti daiktai, jų vasariniai ir žieminiai apsiaustai ir kiti smulkesni dalykėliai, primeną juos kas dieną, tačiau niekas nebesugrįžta jų pasiimti... Kodėl? Ar visi tie palikti daiktai jau tokie prasti bebūtų, kai dar vakar jais grožėtasi, dėvėta, nešiota?

Deja, niekas, o niekas neatsako, kodėl ir daiktai, kad ir didžiausi turtai tai bebūtų, ir palikti žmonės, kad ir kažin kaip jie būtų buvę širdžiai artimi, niekas net mažiausio šešėlio nebesukelia sugrįžimo duris praverti...

Iš mūsų gyvenimo jie išėjo nebegrįžtamai, nieko su savim nepasiimdami, išskyrus savo vardą. Pasilikusiųjų, gyvųjų tarpe tik gero žmogaus vardas kurį laiką būna pakartojamas, bet ir tai neilgam: gyvieji žmonės tą vardą taip greitai užmiršta, kaip kad oro bangose paskęsta varpų aidai, keleivį amžinatvėn palydint.

Išėjusieji nebegrįžtamai iš gyvenimo, su karsu ar be karsto palaidoti baltam kalnelio smėly ar pilkojoj žemelėj, amžinybės ištarmėje pasidaro visi lygūs. Čia nebėra nei spalvos, nei tautos, nei laipsnių, nei titulų, nes visa tai, išeinant iš gyvenimo, niekam nebereikalinga, niekas to viso nepasigenda, kaip nepasigenda net ženklo, ar tai būtų faraono piramidė, ar vienos uolakties medinis kryželis, ar tik mažas žemės kauburėlis, kuriame gyva širdis kartais palieka gėlelę, kad pražydusi primintų amžinatvės šalnos pakastą buvusią tokią mielą gyvybę.

Dvasios ausimis mes girdime išėjusiųjų iš Anapus prašymą:

— Pasigailėkit, pasigailėkit bent jūs, draugai, nes... Viešpaties ranka ištiko mane.

Patys sau jie pagelbėti negali, todėl taip graužčiai šaukiasi į draugus, šaukiasi į kiekvieną gerą, jautrią širdį, kad juos prisimintų savo maldose į Aukščiausiąjį. Bažnyčia kartą į metus visiems užuomaršoms skiria vieną dieną, kad jie prisimintų ir pasimelstų Visagalio akyse už tuos, kurie už save prašyti nebegali.

O ar tie draugai prisiverčia nugalėti save, savas ambicijas, mažyčius savimeilės trupinėlius, kad bent vienu atsikreipimu į visų mūsų gyvybės siūlo Viešpatį, kad nepašykštėtų nors ir trumpiausios, bet nuoširdžios maldos už tuos, išėjusius į Anapus nebegrįžtamai.

Amžių lūpos kartoja dėsni, kad pasaulyje amžino nieko nėra, taigi, ir mes neamžini, laikinai klaidžioja žemės keliais. Naudojamės vienintele laime — kad nežinome savo laiko ribos.

Evangelijose kalbama apie tris mergaites, kurios laukė sugrįžtančio jaunikio su pilnomis alyvos lempomis, paliekant mums įspėjimą būti pasirušusiems išeiti į Anapus, kai grįš jaunikis...

Norėtusi, kad vieton gražių užuojautos žodžių

spaudoje, vieton taip greit nuvystančių gėlių, kurios netrukus išmetamos patvorin, būtų užprašomos mišios už mirusį, arba padaroma kitas artimo meilės darbas. Gražus jau bepradedas prigyti naujas būdas mirusio vardą "įamžinti" — jo įrašymas į Lietuvos Fondą savai kultūrai puoselėti.

Suglausdami šias mintis Vėlinių proga, mes dar kartą pakartojame už tuos, kurių lūpos mirties šešėliu uždengtos, jų prašymą: "Pasigailėkite, pasigailėkite bent jūs, draugai, nes Viešpaties ranka ištiko mane."

P. Mačiulis

Tarybiniai tiesos trupiniai...

(Autentiškos ištraukos iš "tarybinės" spaudos)

Komunistų partija miršta Telšių rajone

"Tarybinis ūkių (Telšių rajono) partinėse organizacijose nebuvo (1966) priimta į partiją nė viena melžėja, kiaulių šėrėja, veršelių prižiūrėtoja, paukštininkė."

"Yra ūkių (Telšių rajone), kur karvių melžėjų, kiaulių šėrėjų tarpe visai nėra komunistų. Iš rojono kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose dirbančių 458 karvių melžėjų tik 16 yra komunistai, o iš 102 kiaulių šėrėjų komunistų partijai priklauso 12. 634 mechanizatorių tarpe yra 114 komunistų". (Rašo K. Bagaruskas sraipsnyje "Noriu būti komunistas", laikraštyje "Komunistas", nr. 6 (516), 1967 m. birželio mėn., 56 psl. Pastaba: skliausteliuose paaiškinimai mano. R. M.).

Ir pro "Tiesą" prasmunka tiesa...

"Jie (rusai) ir ūkio reikalais rūpinasi, ir gamybą kelia, ir nuo paskaitų apie draugystę ir brolybę neatsisako. Bet kai reikia tą brolybę darbais įrodyti — žiūrėk, atsuka nugarą. (A. Prokapas, "Tiesos" korespondentas, "Tiesa", nr. 27 (7299), 1967.2.1).

Anykščių rajone mokslas susmuko

(Anykščių rajono) "Kolūkių pirmininkų, baigusių aukštąjį ir specialųjį vidurinį mokslą, skaičius sumažėjo nuo 52 procentų 1964 metais iki 45 procentų 1966 metais."

"Mokytis žemės ūkio technikuose su kolūkių stipendijomis pasiūsta tik pusė numatyto skaičiaus žmonių." (Iš vedamojo "Apie Lietuvos Anykščių rajono komiteto darbą", "Komunistas", nr. 6 (516), 1967 m. birželio m.).

Per lieptą su dujokauke...

"Šešupė žemiau Kapsuko (Marijampolės). Lieptas per Šešupę. Juo vaikšto daug kapsukiečių. Kaip jiems vaikščioti lieptu? Atrodo, eik atsargiai, kad neįkristum į upę, prisilaikyk ranka turėklų. Tačiau iš tikrųjų, norėdamas pasiekti kitą upės krantą, turi užsimauti ir dujokaukę. Mat, ant kranto ir į vandenį suverstos gyvulių skerdienos atliekos: ragai ir kojos. Kai papučia vėjelis, atrodo, imsi nuo tokios smarvės ir nulėksi į Šešupę." (Gintautas Botyrius, "Mūsų gamta", 1967, nr. 6, 33 psl.).

Spaudoj ir gyvenime

Dėl pirmosios Lietuvos valstybės datos.

Lituanistikos Instituto istorijos skyrius, Vliko ir PLB valdybų prašomas pasisakyti dėl pirmosios Lietuvos valstybės pradžios datos, nutarė ir pataria: **1251 metų liepos 17 dieną laikyti oficialia Lietuvos karalijos įkūrimo diena.**

Tai diena, kurią popiežius Inocentas IV ke-liuose laiškuose priėmė didįjį Lietuvos kunigaikštį Mindaugą Apaštalų Sosto globon, pripažino jam karaliaus vardą, paskyrė Saremos ir Kuršo vyskopus Lietuvos ir jos karaliaus globėjais ir pavedė Kulmo vyskupui vainikuoti Mindaugą Lietuvos karalium.

Nors vainikavimas įvyko tik 1253 metų vasarą, tie 1951 metų liepos 17 dienos popiežiaus aktai jau įteisino Lietuvą tarptautinėje plotmėje kaip atitinkamai susitvarkusią nepriklausomą valstybę. To meto Europos politinėje sandaroje tik popiežiai ar jų delegatai teturėjo teisę vainikuoti valdovus ir tuo įteisinti jų valdas kaip valstybes. Suprantama, kalbamąją dieną Lietuvos valstybės kūrimasis buvo jau ir teisiškai užbaigtas, taigi ne faktiškai ką tik pradėtas. Kada, kieno bei kokiais veiksmais faktiškasis Lietuvos valstybės kūrimasis prasidėjo, — nėra duomenų spręsti ne tik dienos ar mėnesio, bet nei metų ar dešimtmečio tikslumu.

Istorijos dokumentuose Lietuvos vardas pirmą kartą paminėtas 1009 metais, kalbant apie tada įvykusį Prūsų arkivyskupijos benediktino Brunono Kverfurtiečio nužudymą ties Rusijos ir Lietuvos riba ("in confinio Rusciae et Lituae"). Istorijos šaltiniai taip pat kalba apie dažnus lietuvių puldinėjimus į Livoniją, Rusijos žemes ir Lenkiją XII amžiaus gale ir XIII pradžioje. Tai liudija lietuvių buvus tada jau organizuotus, bet tai neapibūdina, kiek tas susiorganizavimas turėjo valstybiškų požymių. 1215 — 1219 metų laikotarpyje, ryšium su taikos sutartim tarp lietuvių ir Haličo-Volinijos kunigaikščių, lietuvių kunigaikščių minima net 21, ir jų vyresniųjų tarpe minimi Mindaugas bei jo brolis Dausprungas. 1219 - 1244 metų — pustrečio dešimtmečio — laikotarpyje Mindaugas, pašalinęs sritinius kunigaikščius, paėmė valdžią į savo rankas visoj Lietuvoj ir pasivadino didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Tik 1250 metų gale ar 1251 pradžioj apsikrikštijęs, Mindaugas išsiuntė pasiuntinius pas popiežių, prašydamas — mūsų laikų terminais tariant — de jure pripažinimo de facto jau esamai valstybei.

Iš tų duomenų tegalima spręsti, kad pirmasis Lietuvos valstybės pavidalas kūrėsi greičiausia palaipsniui, be konkretaus išankstinio nutarimo bei paskelbimo, ir kad tas kūrimasis truko gal keletą ar net keliolika dešimtmečių. Tad nėra ir greičiausia nebebus įmanoma nustatyti tiksli Lietuvos valstybės kūrimosi pradžios data. Dėl to Lituanistikos istorijos skyrius ir pataria, norint turėti konkrečią su Lietuvos valstybės įsikūrimu susijusią datą, imti dėmesin tikrai žinomą tos valstybės tarptautinio įteisinimo datą — 1251 metų liepos 17 dieną. (Elta)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojama FM bangomis
šeštadien. nuo 9 val. iki 9 val. 45 m. ryto
iš KPPC — 106.7 FM kanalo.

Vedėjas **Bruno Gediminas**.
4023 W. 60th St., Los Angeles, Ca. 90043
Telefonas: AX 5-2260.

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Girdima sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė
Radijo Programa
sekmadieniais — 8-9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilociklų; FM bango-
mis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama **Stepono ir Valentino Minkų**, gir-
dima nauju laiku

Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, mu-
zika, dainos ir Magdūtės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

Nuo sausio 22 d. programą perėmė
PETRAS VIŠČINIS
Sekmad. nuo 11 val. iki 12 val. dienos
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL, Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas.
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209.

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCŪS

RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį ir sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102.7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia ir populiariausia radijo progra-
ma Chicagoje.

Stotis WXRT — radijo banga FM — 93,1
Kas dieną nuo 7 val. vakaro (išskyrus šeš-
tadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Henrikas Žemelis**.
Adresas: MARGUTIS, 6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60636. tel. GRovehill 6-2242.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa TĖVYNĖS GARSAI

penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis**.
1249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekv. šeštadienį 8:45—9:45 p.p.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kl.

Franešėjai: **Patricia Brandza ir**
Aigis Zaporackas
Vedėjas Ralph Valatka.
1556 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 Mc.
Sekmadieniais 8:30 — 9 val. ryto.
Išlaiko radijo klubas.
Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Tel. KE 7-9642
Programos redaktoriai ir pranešėjai:
Jonas Kriščiūnas — 846-4245; Kazys Ge-
geis — 535-6683; Rožė Ražauskienė —
278-1353; Stasys Garliauskas—TA 6-1385;
Antanas Janušis — VE 5-8317.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
WBMI — FM 95.7 mc.
Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius**,
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 kilo.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas**,
1016 Schleifer Rd., Hillside, N. J. 07205.
Tel: 289-6878 (Code 201)
Kultūrinė liet. radijo valanda anglų kalba
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmadienio vakarais 8:05 89.5 meg.
Vedėjas **J. J. Stukas**.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Nauja radijo programa, pradėta bal.
24 d. girdima kiekvieną **sekmadienį**
nuo 9 val. iki 10 val. ryto.
WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adress: Romas Kezys, 62-15 69 Place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos
kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis
kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas",
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WP11 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16. Pa

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.
41,15 ir 50,34 metry bangomis
Vedėjas **Dr. J. Gailius**.
Circonvallazione NOMENTANA 162

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadienio rytą 9:35—10:00 per WHEC
1460 klc.

Išleiko Lietuvių Radijo Klubas

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580
Wilkins St., (14521); A. Cieminis, vicep.;
R. Kirsteinas, sekr. 229 Nester St. (14621);
V. Žmuidzinai, išd.; E. Karklienė, narė.

Programas praveda valdybos nariai ir
šie vedėjai: O. Adomaitienė, A. Dziakonas,
St. Ilgūnas, Br. Krokys, B. Sedlickaitė ir
D. Šiurlienė.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 Kiliocycles
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6:10 iki 7:00 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams (Adomaitis)
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898

Radijo valanda — Lietuvos atsiminimai
Stotis WWCO, banga 1240
Veikia sekmadieniais 9:35—10:30 A.M.
Vedėjas **Antanas Paliulis**.
Adresas: 65 Bank St., Waterbury, Conn.
Telef. 754-5141

Washington, D. C.

Nuo gegužės 1 pakeistas transliacijų
laikas ir bangos:

Kasdien 18 val. 30 min. ir 20 val.
Lietuvos laiku 16, 19, 25 ir 31 metr ban-
gomis.

Jos girdimos **vasaros laiku**:
Washington-New York — 11:30 AM ir
1:00 PM.

Chicago — 9:30 AM ir 11:00 AM.
Los Angeles — 8:30 AM ir 10:00 AM.
Vakarų Europoj — 4 val. 30 min. vak. ir
6 val vakaro
Pietų Amerikoj — 12:30 p p. ir 2 v. p.p.
Australijoj (Sidney, Belbourn) — 1:30 v.
ryto ir 3 val. ryto.

Adresas:
Voice of America, Washington 25, D.C.

Wilkes-Barre, Pa.

Liet. Bendruomenės sk. Radijo programa
Sekmadieniais 3—3:30 val. p. p.
Stotis WPTS, 1.000 W. Ch.. 1540 Pittston,
Pa.

Radijo komisija: V. Paulauskas, kun. B.
Danis, dr. B. Kaslas, N. Bajorienė ir Vacl.
Romanas. Pranešėja N. Bajorienė.

Montrealis, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną šeštadienį 5 val. 30 min. pp.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius**.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Tel: 669-8834

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Girdima du kartus savaitėje:
Šeštadieniais —
3:30—4:30 p.p. banga 1250
Stotis CHWO-Oakville, Ont, Canada
Sekmadieniais —
2:00—2:30 p.p. banga 1270
Stotis WHLD, Niagara Falls, N. Y., USA
Programos vedėjas **Jonas R. Simanavičius**.
111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Canada. — Tel. 534-1274.

Tas pats adresas yra ir "Dainos" dovanų
ir plokštelių krautuvė.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGE-
MENT AND CIRCULATION (Act of October
23, 1962; Section 4369, Title 39, United
States Code).

1. Date of filing. 9.13.1967.
2. Title of publication. LIETUVIŲ DIE-
NOS / LITHUANIAN DAYS.
3. Frequency of issue. Monthly except
July and August.
4. Location of known office of publica-
tion. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029
5. Location of the headquarters of gen-
eral business offices of the publishers
(Not printers) 4364 Sunset Blvd., Los
Angeles, 90029.

6. Names and addresses of Publisher,
editor, and managing editor.

Publisher **Anthony F. Skirius**, 949 E.
Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.

Editor **Bernardas Bradžionis**, 2210 In-
dia St., Los Angeles, Calif. 90039.

Managing editor **Juozas Andrius**, 1443
Franklin St., Santa Monica, Calif. 90404

7. Owner (if owned by a corpora-
tion, its name and address must be stated
and also immediately thereunder the names
and addresses of stockholders owning or
holding 1 percent or more of total amount
of stock. If not owned by a corporation,
the names and addresses of the individual
owners must be given. If owned by a
partnership or other unincorporated firm,
its name and address, as well as that of
each individual, must be given.) **Anthony
F. Skirius**, 949 E. Amherst Drive, Burbank,
Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees,
and other security holders owning or hold-
ing 1 percent or more of total amount of
bonds, mortgages, or other securities
(If there are none, so state). None.

9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases
where the stockholder or security holder
appears upon the books of the company
as trustee or in any other fiduciary rela-
tion, the name of the person or corpora-
tion for whom such trustee is acting; also
the statements in the two paragraphs show
the affiant's full knowledge and belief as
to the circumstances and conditions under
which stockholders and security holders
who do not appear upon the books of the
company as trustees, hold stock and secu-
rities in a capacity other than that of a
bona fide owner. Names and addresses
of individuals who are stockholders of a
corporation which itself is a stockholder
or holder of bonds, mortgages or other
securities of the publishing corporation
have been included in paragraphs 7 and 8
when the interests of such individuals
are equivalent to 1 percent or more of
the total amount of the stock or securities
of the publishing corporation.

10. Extend and Nature of circulation.
A. Total no. copies printed (Net press
run). Average copies each issue during
preceding 12 months. — 3100. Single
issue nearest to filing date. — 3.000.

B. Paid circulation. 1. Sales through
dealers and carriers, Street vendors and
counter sales. Average no. copies. —
140; Single issue... — 140. 2. Mail sub-
scription — Average no — 2.710; Single
issue... — 2.710

C. Total paid circulation. Average.. —
2.850; single issue... — 2.850.

D. Free distribution (including samples)
by mail, carrier or other means. — Aver-
age no... — 150; Single issue... — 100.

E. Total distribution (sum of C and D).
— Average no. — 3.000; Single issue...—
2.950.

F. Office use, left-over, unaccounted,
spoiled after printing. —Average no...—
100; Single issue... — 150.

G. Total (Sum of E & F — should equal
net press run in A). — Average no.—
3.100; Single issue... — 3.100.

I certify that the statements made by
me above are correct and complete

(Signature of editor, publisher, business
manager or owner).

Anthony F. Skirius

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

Algimantas Kezys, SJ

FAIRPLAY, COLORADO, 1965